

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 28.—
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prolema mesečno . . 1.70
Sobotna izdaja:
za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat „ 15 „
za trikrat „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 20 vin.
Poslano:
enostolpna pettivrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenemki ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Govor grofa Tisze.

Ne dolgo po končani balkanski krizi je govoril grof Tisza v ogrskem parlamentu o rumunskem vprašanju in takrat so zvenele njegove besede nekako prijetno na uho, ker je ubral pravo struno o narodni ravnopravnosti. Javnost je pripisovala njegovim takratnim besedam velik pomen; domnevalo se je in sklepali se je moralo iz Tiszovega govora, da se pripravljajo nov kurz, ki bo polagoma nezadovoljne zadovoljil in upravičene narodne zahteve upošteval. Grof Tisza se je pokazal takrat popolnoma novega, razumnega in pametnega državnika, ki položaj pozna in se hoče z resno voljo otresti mažarskih predsodkov o nadvladi enega naroda nad petimi drugimi, ki tvorijo večino v deželi. Manjkalo pa tudi ni pesimistov, ki so dejali, da se Oger ne izpremeni, da Tiszov govor ne pomenja nobenega preobrata, ker je govoril samo ad hoc po višjem nalogu, in da bo ostalo vse pri starem.

Pesimisti so imeli prav. Zadnji govor grofa Tisze, katerega je imel pretekli teden v ogrskem državnem zboru po skupni ministrski seji, je pokazal, da se tudi Tisza, veliki ogrski državnik, ni ničesar naučil. Nas Jugoslovancem se najbolj tiče ona nesrečna točka njegovega govora, kjer se peča s koalicijo in s pravaškimi demonstracijami. Tisza imenuje pravaše »špekulante v patriotizmu«, ki hočejo kovati edino-le političen kapital iz tragičnega sarajevskega dogodka. Pravaše imenuje revolucionarce, dočim je naša koalicija v njegovih očeh milost in v njegovih besedah navdušenega zagovornika.

Kaj naj sklepamo iz teh dejstev? Nam se zdi prvič, da je Tisza o hrvaških razmerah poučen samo iz vladnih krogov, to je od koalicije, in drugič, da je rad tako poučen; on to hoče namenoma. Cel svet ve, da igrajo glavno vlogo v koaliciji Srbi in ne v koaliciji zastopani Hrvati. Ravnotako vé cel svet, da so Srbi sklenili koalicijski pakt s pogojem, da se jim prepusti v vladi več važnih mest, in sicer edino-le iz razloga, da morejo nemoteno in neovirano podpirati in pospeševati srbstvo z vsemi njegovimi cilji in težnjami. Da dobe oblast v svoje roke, zato so sklenili Srbi z Budapešto svoj pakt. Sicer se jim to ni popolnoma posrečilo, ker so Ogrji tudi trdovratni ljudje, ravnavajo se po načelu, da je srajca bližja telesu nego suknja in so hoteli obdržati vsa vplivna mesta pod svojo kontrolo. Toda Srbi so se za en-

krat zadovoljili tudi s pridobitvami, katere so trenutno bile mogoče in čakajo ugodnejšega trenutka. Koliko so pa te pridobitve vredne za Hrvatsko sploh, to najbolj kaže razlastitveni zakon. Kaj je Srbom, kaj je koaliciji mar Hrvatska! Samo srbstvo je njihova briga, drugega prav nič. In da pomorejo srbstvu, zato so sklenili pakt z Ogrji, pridarjajoč zlasti unionistično načelo. Zakaj? Zato ker so makijavelisti; njim je unija z Ogrji toliko na srce prirastla kakor Hrvatska in njeni interesi. Koalicijonaši so torej v resnici pravi spekulanti: oni so spekulirali na unionistično načelo, da pomagajo srbstvu, spekulirali so na Ogrje, da pomorejo sebi osebno — odtod boj za visoka mesta pri zagrebški deželni vladi.

Če bi bil torej grof Tisza govoril pravilno, bi bil moral govoriti ravno narobe, kakor je govoril. Ne praviš, pač pa koalicijonaši računajo na vpliv od zgoraj; koalicijonaši seveda na onega v Budapešti, kjer je danes res pravi sedež vlade. (To dejstvo kaže, da so koalicijonaši dobri spekulanti; pustimo jim vsaj eno dobro lastnost!)

Če pa Srbi računajo na ogrsko pomoč, katero jim Tisza tudi res daje na razpolago, zakaj ne bi pravašem bilo dovoljeno, iskati si zaveznikov? Gotovo, tudi pravaši se ozirajo po pomoči, pa nekoliko drugače kakor Srbi. Pravaši se ozirajo po takih zaveznikih, b katerim celo hrvaško ljudstvo že od nekdaj teži, pravaši se ozirajo na Habsburžane, s katerimi so Hrvatje že stoletja in stoletja tesno spojeni. To je zgodovinski fakt, in logična posledica tega je, da mora vsak hrvaški politik s tem faktom računati, ravnotako, kakor je treba računati v vsaki politiki z verskimi, nacionalnimi in socialnimi dejstvi. Tudi dinastičen čut je političen faktor, in med hrvaškim ljudstvom celo zelo velik, močan in vpliven faktor, tako da bi storil vsak politik veliko napako, če bi ga ne upošteval. To pa ni spekulativstvo, ampak računanje z danimi dejstvi, ker je seveda grof Tisza popolnoma prezrl, in sicer vedel in hotel, ker takega nepoznanja razmer mu ne pripisujemo, da tega ne bi vedel. Da je pa kljub temu govoril za koalicijo in se zavzemal za Srbe, to znači, da tudi on sam ni nič drugega kakor — spekulant; enostaven spekulant na koalicijisko pomoč v boju, ki ga že desetletja bije madjarstvo bolj odkrito ali pa bolj prikrito proti enotni habsburški državi.

Če pa je že moral grof Tisza dati duška svojim ogrskim čustvom in na vsak način izliti svoj gnev nad sovražnimi pravaši, naj bi se bil vsaj tako izrazil, da ne bi naravnost žalil. Žalitve pa niso in

niso bile nikdar parlamentarne, in že iz te okolnosti lahko sklepamo, da v ministrskem svetu, kjer sedi tudi z vsemi olji namazani Bilinski, gotovo niso sklenili take izjave, kakor jo je dal grof Tisza, toliko manj, ker se oficijelne vladne izjave avstrijske navadno odlikujejo po skrajni brezbarvenosti. Da »Slovenski Narod« kljub temu to trdi, je popolnoma naravno; saj je »Narod« že od nekdaj spekulant na nerazsodnost ljudi.

Tisza o položaju.

V včerajšnji seji je ogrski ministrski predsednik grof Tisza odgovarjal na stavljene interpelacije o našem razmerju s Srbijo in v Bosni in Hercegovini.

Glede na glavno Szemrecsanyjevo vprašanje o sarajevskem napadu samem izjavlja, da ne more nič več izjaviti, kar je pred enim tednom izjavil. Razmerje s Srbijo je treba pojasniti, na kakšen način, v kakšni smeri, ne more povedati, ker se gre za še nerazrešena vprašanja. Monarhija se zaveda svojih važnih interesov, ki so zvezani z ohranitvijo miru. Tisza ni mnenja, da bi moralo priti v svrhu pojasnenja položaja do vojne. Vojna je tako žalostno sredstvo, da se ga ni mogoče preje poslužiti, dokler niso vsa mirna sredstva izčrpana. Vendar je v skrajnem slučaju tudi vojska potrebna.

Glede na razmere v Bosni in v Hercegovini izjavi, da ne obstoja nevarnost revolucije in da vojaške sile v Bosni in v Hercegovini popolnoma zadoščajo, da se vzdržujeta red in mir. Napad v Sarajevu je dokazal, da se je položaj res preoptimistično presojal in da policija ni zadoštno pozornostjo svoje službe vršila. V tem oziru se mora položaj izboljšati, razpustiti se morajo obstoječa agitacijska središča in iztebiti zlasti nelojalni duh iz šol.

Kar se tiče resolucije, ki jo je svojčas sklenil bosenski sabor ob balkanski vojski glede na našo zunanjo politiko (srbski poslanci so takrat protestirali zoper to, da se Srbija ne pusti k morju), izjavi Tisza, da so se vodilni srbski možje izjavili proti naši zunanji politiki, ki je ustavila srbsko prodiranje do Jadranskega morja, a so se pri tem nahajali v dobri družbi, ker je tudi ogrska opozicija to mnenje zastopala in je moral grof Andrassy proti svojim opozicionalnim prijateljem tozadevno nastopiti. Ko je nastopil Tisza vlado, so tvorili v Bosni mohamedanci in katoličani malo večino in zato je skupni finančni minister Bilinski z veseljem pozdravljal, ko je srbska frakcija izjavila, da hoče vlado podpirati, vsled česar je bosensko-hercegovski sabor od lanske jeseni nadalje

uspešno deloval. To smatra Tisza za pravno politiko.

Kar se tiče očitka, da se nasproti velesrbski propagandi na Hrvaškem premalo strogo postopa, se min. predsednik odgovornosti noče odtegniti, a je popolnoma solidaren s hrvaškim banom, ki tozadevno izpolnjuje svojo dolžnost in ki bo v lastnem delokrogu z vso energijo nastopal. Glede na velesrbsko propagando je Tisza izjavil, da dejansko obstoja gotova agitacija, propaganda, s katero se mora pričeti boj, in sicer energičen boj, da se zlo pri koreninah iztrebi. To pa moramo storiti brez vsake panike, brez strahu, brez nervoznosti in brez velikega šuma.

Kar se tiče zadnjih vznemirljivih poročil v Belgradu, je Tisza izjavil, da je bil naš belgrajski poslanik poučen od navidezno resne strani o demonstraciji proti poslanstvu in proti avstro-ogrskim podnikom. Srbska vlada je za varnost vse potrebno ukrenila, a nastop ni bil potreben, ker ni bilo nobene demonstracije, nasprotno, postopanje belgrajskega prebivalstva dotični dan ni niti najmanj kazalo, da bi bilo mislilo dejansko demonstrirati. Tudi iz drugih okoliščin sklepamo, da je šlo za napačno govorico. Ogrsko časopisje se ob tej priliki naproša, da naj se o istinitosti svojih poročil prej prepriča, preden jih objavi.

Grof Apponyi izjavi, da Tiszovega odgovora ne more vzeti na znanje, ker min. predsednik ni pojasnil, če niso bile skrbri našega poslanika v Belgradu utemeljene.

Tisza še enkrat govori in pravi glede na časopisje, da mora taka poročila obravnavati s potrebno hladnokrvnostjo in še enkrat izjavi, da ni nobenega dokaza, da bi bili v Belgradu kaj nameravali.

Zbornica vzame Tiszov odgovor na znanje. Dezider Polonyi utemeljuje nato svojo interpelacijo in naglašja, da je baje poslanik baron Giesl sam izjavil, da so njegove informacije absolutno zanesljive.

Istrski deželni zbor.

Hrvatsko-slovenski poslanci v istrskem deželnem zboru so imeli včeraj v Trstu klubovo sejo. Predmet razpravljanja te seje je bil splošno-političen položaj v deželi, posebno se je razpravljalo o predlogih glede deželnozbornskega predsedstva.

Deželni zbor se sestane na zasedanje dne 15. septembra t. l. Odličen istrski poslanec je izjavil napram zastopniku »Jadranske korespondence«, da bodo naši poslanci zahtevali brezpogojno izvedenje popolne enakopravnosti našega jezika to-

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.
(Dalje.)

Deklica se je stresla še bolj. Okrenila je glavo, in njena suha roka je pokazala proti gozdu. »Tam . . . tam«, je zašepetala komaj slišno in se je zdrznila spet.

Borut je hitel v puščavo z deklico v naročju. Dospel je do zelene trate, in tam sredi trate je zagledal žensko postavo, ki je ležala nepremično na trati. In takoj jo je spoznal. Bila je Mladena. Rahlo je spustil Slavico na tla. Sam pa je pokleknil k Mladeni in ji je pogledal v obraz.

»Mati!« je zaklical in se je nagnil niže. A Mladena se ni genila. Njen blede, udrti obraz je bil poln bolesti. Čelo ji je bilo zavezano s krvavim platnom, in njene napol odprte oči so gledale stekleno v modro nebo, ki se je smehljalo nad gozdom.

»Mati!« je ponovil Borut bridko in jo je prijel za roko. A roka je bila mrzla in mrtva . . . Borut jo je gledal nepremično. Oči so se mu napolnile s solzami, in divje gorje mu je razjedalo srce.

Slavica je stala kraj njega in se je še vedno tresla. »Umrla je«, je ponavljala. »Sepetaje.« Kruta Morana jo je ugrabila . . . Oj! — In Slavica je vzdihnila; a jokala ni. Vse solze je bila že potočila, in niti ena ji ni več ostala v mladem, ubogem srcu.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal Borut in se obrnil k nji. »Povej mi, Slavica, ti ubožica.«

Deklica se je stisnila k njemu, kakor bi se bala, da ugrabi tudi njega kruta Morana. Nepremično je gledala na mrtvo mater in je pripovedovala z jecljajočim, pretrganim glasom. Oj, čudno se je godilo, resnično čudno te dni v Bistrici. Pred dnevi je prinesel sel poročilo, da se bližajo pasjeglavci. Prestrašila se je Slavica, in tudi vsi drugi so se prestrašili. Oče in Gobjmir sta se naglo oborožila, pa sta odšla z dugimi iz sela. Vojna bo, so rekli in so zapeli junaško pesem. Odšli so in so kmalu izginili v lesu. Zene so spravljale svoje dragocenosti, pa so jih zakopale v zemljo. Vsi, kar jih je še ostalo v selu, so bežali v gore, da se otmo pasjeglavcev. Tudi mati je bežala in je vzela njo s sabo. A nista bežala daleč. Tam gori na skalovju sta se ustavile, pa sta gledale v dolino. — »Skrj se, Slavica«, ji je rekla mati. In Slavica se je res skrila v bližnje grmovje. Sama ne ve, koliko časa je če-

pela za grmom. Naenkrat je zaslišala divji krik in šum tam doli v dolini. Zagledala je črn, gost dim, ki se je valil proti nebu. »Pasjeglavci so prišli«, je pomislila, in groza ji je stisnila srce. A tedaj je tudi mati zaklicala na glas in se je opotekla dva koraka nazaj.

»Beživa, Slavica!« je zaklicala. »Sicer naju ulove kleti sovragi. Niso daleč — poglej to puščico.«

In mati ji je pokazala puščico, in Slavica jo je pogledala vsa preplašena. In tedaj je videla, da je materi čelo vse krvavo. »Mati!« je zaklicala. »Kri teče iz čela.«

Mati si je zavezala čelo z belim platnom. »Nič ni,« je odgovorila. »Puščica me je samo vprasnila.« — In hitela sta tedaj navkreber. Ustavile sta se v samotni, skriti votlini in sta tam preživele brez jedi dva dni in eno noč. Mati je vedno bolj povešala glavo in se je tuintam prižela za čelo. »Kdo ve, ali so pasjeglavci še v dolini?« je povpraševala. »Dolgo ne zdrži več . . . Pride lakota.«

In sinoči je odšla iz votline. »Tiho bodi, Slavica,« ji je rekla. »Bogovi čuvajo nad teboj, ker si nedolžna. Ne boj se! Besi in črti nimajo moči do tebe . . . Jaz grem v dolino pogledat, če so pasjeglavci še tam. Hrane prinesem, da ne pogineva. Ne boj se, Slavica! Bogovi so čuječni tudi v črni noči.«

In mati je odšla počasi, trudoma in se je opotekla pri vsakem tretjem koraku. Naenkrat je izginila, in Slavica je ostala sama. Vso noč je bdela kraj votline in je strmela v mesečno noč. Poslušala je, in vsak šum jo je vznemiril. Mislija je, da se vrača mati; a nje ni bilo od nikoder. Mraz je tresel deklico, da so ji sklepetali zobje. A matere od nikoder . . . Dolga je bila noč, tako dolga! Mesec je zatonił kar naenkrat. In postalo je temno, in še večji mraz je pritisnil. A matere še od nikoder . . .

Naposled je vendar šinil dan, na zemljo. In Slavica ni mogla več obstati. Spustila se je po pobočju navzdol in je klicala na glas mater. Še na misel ji ni prišlo, da bi jo lahko čuli pasjeglavci. Hitela je naprej in je kmalu dospela v dolino. Strah jo je podil skozi črno goščavo, in venomer je klicala mater. Glej, že je prišla na trato in tam je našla mater. Ležala je sredi rosne trave in se ni genila.

»Mati!« je zaklicala Slavica obupno in se je zgrudila kraj nje na trato. Mati se je stresla tedaj in je odprla oči. Pogledala je na hčerko in je vztrepetala. »Slavica«, je šepetala skoro neslišno. »Dete . . . ona puščica . . . Bogovi, smilujte . . .«

(Dalje.)

liko v deželni zboru, kolikor v poslovni deželni zboru. Ako italijanska večina na to zahtevo ne bo pristala, je sploh izključeno, da bi deželni zbor mogel delovati. Na vprašanje, če bo italijanska večina pristala na to zahtevo, je odlični istrski voditelj odgovoril, da se v tem dosedaj še niso vršila nikakoli pogajanja, a če je mogoča enakopravnost v goriškem in tirolskem deželnem zboru, bo morala končno na to pristati pač tudi italijanska večina v istrskem deželnem zboru. Toda brez enakopravnosti je vsako delovanje deželne zboru povsem izključeno. Mi smo dovolj močni — tako je rekel že omenjeni istrski poslanec — da preprečimo vsako delovanje deželne zboru.

Toda v tem slučaju bi moglo priti do razpusta deželne zboru in vladnega komisarja?

Naj, mi smo pripravljeni na vse.

RAZPUST GALIŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Današnja »Wiener Zeitung« objavlja cesarski patent, ki razpušča gališki deželni zbor in odreja nove volitve.

OJAČENJE OBMEJNE POLICIJE.

Hrvatski uradni list prinaša odredbo, s katero se ustanavljajo nove obmejne policijske postojanke in sicer v Srijemskih Karlovcih, Petrovardinu in Srijemski Rači. Voditeljem te postojanke je poverjena tudi policijska sodna oblast v zadevah obmejne policijske službe.

AVSTRIJSKO-SRBSKO VPRAŠANJE.

»Matin« poroča z odlične dunajske diplomatične strani, da kake vojaške odredbe glede na balkanski položaj niso nameravane. — Naš uradni brzojav poroča, da je nastopil načelnik generalnega štaba Conrad pl. Hötendorf svoj dopust, ki ga bo preživel na Tirolskem. — Kar se tiče poročil o združitvi Srbije s Črnogoro, se na Dunaju govori, da Avstro-Ogrska ne bo nasprotovala in da bo združitvi pritrdila, če se ji odstopi Lovčen. Zoper to so pa odločno Lahli! — Tajnik belgrajske trgovske zbornice je nasproti nekemu časnika izjavil: Belgrajski trgovci, ki gojijo veliko zvez z Avstro-Ogrsko, pošiljajo svoje zastopnike večkrat na leto v eno ali drugo večje mesto v Avstriji ali na Ogrskem, da nakupujejo blaga. O bojkotu se niti govorilo ni in na tako neumnost ni nihče mislil. Priznati pa moramo, da od trgovcev neodvisna inteligenca ni nasproti monarhiji tako prijateljska in razmere so take, da bi bili trgovci lahko prisiljeni, da podrede svoje prepričanje višjim političnim potrebam.

BULGARSKO SOBRANJE PO TISZOVEM VZORCU.

Bulgarsko sobranje je pričelo večeraj razpravljati o najetju posojila, ki ga je Bulgarija dobila v Nemčiji pod ne ravno ugodnimi pogoji. Radikalec Čanov je v imenu opozicije podal dolgo izjavo, ki protestira proti predlogi, ki je izzivalna za bulgarski narod. Opozicija protestira proti izrabljanju premogokopov od strani Nemčije in je podpisavanje tarifnih pogodb zločin na časti Bulgarije. Voditelj reformiranih socialistov dolži vlado, da odpira s takimi koncesijami tujcem vhod v Bulgarijo. Sledi velikanski vihar, med katerim prečita voditelj doktrinarnih socialistov izjavo, ki je slična izjavi reformiranih socialistov. Med tem čitanjem se spreta naučni minister Pošev in Malinov, ker je Pečev zaklical, da je Malinov tujec. Malinov zakliče Pečevu: Bojazljivec! Poslanci razbijajo po pulthi. Predsednik prekine sejo. Ko jo zopet otvori, hrup nič ne prekine, zato se prekine seja drugič. Ko se seja zopet otvori, čita poročevalec med strašnim hrupom motivno poročilo. Opozicionalni poslanci mečejo papir in knjige proti ministrskim klopem. Hrup je tak, da se ne čuje nobena beseda. V najhujšem hrupu pozove predsednik tiste poslance, ki so vpisani v govorniškem seznamu, naj govore. Ker predsednika nihče ne čuje, se tudi nihče ne prikloni, narkar predsednik izjavi, da se bo o predlogi glasovalo. Večina vstane, narkar predsednik izjavi, da je predloga sprejeta in zaključijo sejo. Večina ploska, opozicija viharno protestira proti predsednikovemu postopanju. Hrup traja še dolgo potem, ko se je že seja zaključila.

OBNOVLJENI MOHAMEDANSKO-HRVATSKI PAKT.

»Riječke Novine« poročajo, da se je nekoliko dni po katastrofi v Sarajevu vršila tajna seja hrvatskega in mohamedanskega kluba bosanskega sabora, na kateri so se posvetovali o političnem položaju na podlagi dosedanjega medsebojnega pakta, a z ozirom na novo politično situacijo. Sklenili so se novi ukrepi glede skupnega dela. Najvažnejši je bil vsekakor sklep, s katerim se obvezujejo mohamedanci napram Hrvatim, da bodo kot reprezentanti svoje konfesije najodločnejše nastopili v javnosti za hrvatsko državno

pravo ter za priklopitev Bosne in Hercegovine k materinski deželi Hrvatski. Kot protiusluga je zdaj uničena s hrvatske strani agrarna politika v zmislu zahtev mohamedanskih veleposestnikov proti stališču srbskih kmetov. Ali se dalo to uresničiti, je pa spričo politike Bilinskega drugo vprašanje.

TAJNOSTNO VEDENJE RUSIJE.

Včeraj se je poročalo, da Rusija na Srbijo vpliva, naj glede na eventualne zahteve Avstro-Ogrske odneha. Zdaj pa neki angleški list dementuje, da bi bila sploh kaka država tripelentente v Belgradu kaj intervenirala, torej tudi Rusija ne. Seveda intervencija in nasvet ni vseeno. Sicer pa vedenje Rusije ni nič kaj jasno. Glede na sarajevsko tragedijo se iz Rusije pravzaprav ni slišal še noben oficijozen komentar. Listi so pač prve dni prinesli nekaj sožalnih besed, takoj nato pa začeli napadati Avstrijo radi »preganjanja« Srbov in pišejo dalje v tem neprijaznem tonu. Vsem na čelu je seveda »Novoje Vremja«. Odkrito za Avstrijo sta pisala le dva lista, ki pa vladnim krogom nista blizu. Carjevo brzojavko Pašiču smo včeraj omenili. Zdaj se pa poroča, da je tudi Sazonov Pašiču brzojavil, in sicer, da je »velika čast za Rusijo«, da bo Hartwig počival v srbski zemlji. Glasom poročil iz Peterburga v srbskih listih bo ruska politika s smerjo proti Avstriji šla nemoteno dalje svojo pot. V mednarodne komplikacije z ozirom na sarajevski dogodek pa Rusija baje ne veruje. Ni čudno, če to malo zadovoljivo vedenje Rusije pri nas slabo vpliva.

PODPOLKOVNIK MERIZZI.

Potiorekov pobočnik, ki je bil ob sarajevskem bombnem napadu ranjen, je popolnoma ozdravel in je že zapustil garnizijsko bolnišnico.

PRASKE OB SRBSKO-BOLGARSKI IN OB BOLGARSKO-RUMUNSKI MEJI.

Dne 13. t. m. so streljale srbske in bolgarske mejne straže druga na drugo, ko so gradili Srbi pri Vilokolu utrdbe. Sreča je bila, da ni bil nihče zadet. — Ob rumunsko-bolgarski meji se je pa zopet pripetil obmejni spor, ki je že peti v dveh tednih. Trdi se, da Rumunija, če ne dobi zadostnega zadoščenja, ukaže donavskemu brodogovju, da odplove do Ruščuka.

SRBSKI NAPAD PRI SARAJEVU.

V sarajevski okolici so Srbi usmrtili avstrijske gostilničarja Hufnagla, ker je baje Srbe žalil. Morilci so zažgali Hufnaglovo hišo in so napadli tudi druge hiše avstro-ogrskih podanikov. Ko so prišli orožniki, so se napadalc razkropili. Morilce so aretirali.

BOLGARIJA KUPUJE PUŠKE IN PATRONE NA OGRSKEM.

V Budimpešti je bolgarska vojaška komisija prevzela od ogrske orožne tvornice 80.000 Mannlicherov in dve ladji patron. Polovica kupne cene, 3.400.000 K, se je takoj plačala. Ker se orožje ne more skozi Srbijo transportirati, so je z dvema parnikom odpeljali iz Budimpešte.

NEMŠKI ŠTABNI ČASTNIK DELA VOJSKO.

Vpokojeni nemški podpolkovnik Frobenius je izdal brošuro, v kateri prorokuje, da se usoda Nemčije odloči spomladi 1915, ker bosta Francija in Rusija do takrat pripravljene. Časopisje v rajhu poroča, da je nemški cesarjevič Frobeniusu brzojavil, da želi, da bi se njegova brošura med Nemci zelo razširila. Neki socialnodemokratski poslanec pa izjavlja v »Vorwärtsu«, da namerava nemška vlada zahtevati nad pol milijarde v strateške namene, predvsem za zgradbo železnice. Velikih vojaških vaj v Nemčiji od 10. do 18. septembra se udeleži tudi italijanski kralj. Ni še določeno, če bo pri njih tudi avstrijski dvor zastopan. Najbrže se vaj udeleži tudi kak turški princ.

SKRAJNO RESNI POLOŽAJ V ALBANIJI.

Položaj v Albaniji se je tako poslabšal, da se je knez Viljem obrnil na velesile, naj mu dajo na razpolago sredstva, ki so potrebna, da si prestol ohrani. Z Dunaja se poroča, da odplovejo avstrijske in italijanske vojne ladje pred Valono. Položaj v Draču postaja vsako uro bolj kritičen. Ob zadnjih pogajanjih so vstaši sploh vsako pogajanje odklonili, dokler ne pade Valona in so izjavili, naj jih vlada prej ko mogoče napade, ker če bi bili napadeni med mohamedanskim velikim postom, bi se strašno maščevali. Celo vojaki so se zarotili, da umore kakega člana kontrolne komisije, da tako povzroče zapletljaje in velesile prisilijo, da posredujejo. V Drač je došlo poročilo, da so srbske čete zasedle Starovo in da prodirajo proti Elbassanu. 6 turških častnikov je došlo v Slinco, odkoder so se pa podali v vstaški tabor pri Išnju. Valonski župan in predsednik albanskega narodnega odbora potrjujejo, da v Epirote preoblečeni grški vojaki neprestano prekoračujejo mejo in se udeležujejo bojev in požigov.

Na prostoru, ki leži med morjem in Valono, je zbranih do 12.000 beguncev, ki so begali iz Korice v Berat in ki so se iz strahu pridružili vstašem. Iz Valone je že veliko ljudi pobegnilo. Prefekt je pozval Valončane, naj se pripravijo za boj. V obrambo mesta grade jarke in utrdbe. Za obrambo je do 1000 prostovoljcev pripravljenih. Nekaj orožja so iz Drača pripeljali. Epiroti so se združili v vstaši in tabore v Katinovi. V Valoni išče varstva do 60.000 beguncev. Begunci pripovedujejo, da so Epiroti požigali mohamedanske vasi in mohamedance klali. »L'Indpendente« pa poroča iz Argyrokastrva, da so Epiroti na ukaz predsednika Zographosa ustavili prodiranje proti Valoni.

PO HARTWIGOVI SMRTI.

Ruski zunanji minister Sazonov je na prošnjo srbske vlade in belgrajske občine, da bi smeli Hartwiga v Belgradu pokopati, odgovoril: »Carsko rusko vlado je želja kraljevske srbske vlade in mesta Belgrada zelo ganila in vidi v njej znak pozornosti, ki jo goji Srbija do zemeljskih ostankov ruskega zastopnika. To smatram za visoko čast za Rusijo. Globoko se zahvaljujem za tolikšno pozornost in odlikovanje ter izjavim, da od strani carske ruske vlade ni nobene zapreke, da se ta srbska želja vresniči.« Belgrajski politični krogi so to izjavo z velikim navdušenjem sprejeli. — Kot kandidat za mesto ruskega poslanika v Srbiji se imenuje sedanji perzijski poslanik Korostovec.

NEMIRI NA PORTUGALSKEM.

Ko se je peljal portugalski ministrski predsednik Almeida v Oporto na kolo-dvor, so napadle avtomobil oborožene čete. Padali so strelji. Veliko oseb so aretirali. Demokrati so vdrl v redakcijo nekakega katoliškega lista.

ZEDINJENE DRŽAVE NAMERAVAJO OKUPIRATI HAITI IN SAN DOMINGO?

Londonska »Morningpost« poroča iz Washingtona, da nameravajo Zedinjene države okupirati Haiti in San Domingo.

Dnevne novice.

+ Na sramotnem odru stoji slovenski liberalizem. Sam se je tje gori postavil in sam se je razgalil s svojo infamno gonjo proti boju, ki ga je začela vsa poštena slovenska javnost proti okuževanju in zastrupljanju ljudske mase z velesrbskimi idejami. In ker so liberalci sedaj pritisnjeni ob steno in jim je že vsa sapa pošla, so začeli sedaj psovati po stari navadi. Kadar liberalci nič več ne ve, pa začne rentati, češ morda bo vseeno kaj obdržalo. Klerikalci so naenkrat postali čucki, lažniki, infamni obrekovalci, denunciantje itd. To je jako dobro znamenje. Kadar liberalno časopisje rjove, je znano dobro znamenje, da je zadeto. In to smo hoteli. Dokler bo S. L. S. s prstom gibala, bo držala visoko avstrijsko zastavo!

+ Besede na naslov uradništva, ki jih je na sčodu v Št. Janžu izpregovoril dr. Lampe, so zadele v živo. To se vidi iz tuljenja »Slov. Naroda«. Odgovor je — sirovo sramotjenje. Dr. Lampe je »infamen obrekovalec«, »umazano sumničev«, »njegovi pljunki nikogar ne dosežejo«, »lažnjivec, obrekovalec in denuncijant po poklicu«, »ta subjekt«, »cucek«. — Sedaj pa vprašamo mi še enkrat celo liberalno uradništvo: Ali more količkaj inteligenten človek vzeti v olikani družbi v roke tak list, kakor je »Slovenski Narod«? Kdor je pristaš te kulture, res ne sodi v noben urad, ne sodi pa tudi v nobeno pošteno družbo!

+ Liberalne izmišljotine. Nekaj novega: Ker je sarajevski atentat napravil liberalce v zadrego, pa je začel pisati »Narod«, da je razkril »klerikalno zaroto«, in sicer naperjeno proti — sedanjemu prestolonasledniku. »Klerikalci« so naredili popoln načrt za državno preobrat. In sicer sta ta načrt naredila — čujtel! — dr. Lampe in bivši ogrski justični minister Polonyi! Ta dva sta, kakor znano, vsak dan skupaj, imata tajne konveticelne in snujeta državne prevrate. Sedaj je liberalcem odleglo: Dokazano je, da so »klerikalci« veleizdajalci in prekucuhi. In taka sleparija se v Ljubljani tiska!

+ Neverjetna moč. Nismo mislili, da imajo slovenski liberalci tako velikanjski respekt pred politiki S. L. S. Po »Narodu« pripovedujejo, da imajo klerikalni veljaki tako moč, da lahko državo »preobrate« izvršujejo, še več, kar »cesarje odstavljajo ali postavljajo«. Tako da so hoteli sedanjega prestolonaslednika spraviti s cesarskega stola. Si-noči, ko je »Narod« to novico objavil in jo najneumnejši politični list v nemškem Gradcu ponatisne, se je cela Ljubljana smejala tej neskončni prismodariji.

+ Delovanje »Südmarke«. Nemško bojno društvo »Südmark« je imelo 11. decembra 1913 1017 podružnic s 87.557 člani. Leta 1913. je pristopilo nanovo 217 ustanovnikov; vseh skupaj je 2575. Podružnic je na Nižje Avstrijskem brez Dunaja 227, na Zg. Avstrijskem 128, na Koroškem 107, na Dunaju 78, na Solnograškem 40, na Tirolskem 37, na Kranjskem 29, v Predarelskem 17, na Primorskem 8 in v drugih deželah 23. Največ članov ima »Südmark« na Štajerskem, in sicer 20.960, na Nižje Avstrijskem brez Dunaja jih je 19.114, na Dunaju 13.444, na Zg. Avstrijskem 9580, na Koroškem 9153, na Tirolskem 5017, na Solnograškem 3584, v Predarelskem 2369, na Kranjskem 1637, na Primorskem 1637, na Primorskem 1443 in v drugih deželah 1592. Premoženja ima 1.402.082 K 51 vin. Dohodkov je bilo lahi 595.419 K 36 vin, ki so se povečali za 45.956 K 50 vin. Stroškov je bilo 606.260 kron 85 vin. — Spričo teh števil se moramo Slovenci še bolj okleniti »Slovenske Straže«.

— Iz Metlike. V občinski seji dne 3. junija se je naš župan dr. Weibl pečal tudi z gospodom Francem Jutrašem. Iz zapisnika se je razvidno, da je občinski odbor protestiral proti navzočnosti g. Jutraša pri slavnostni otvoritvi Belokranjske železnice dne 25. maja 1914, češ da ni bil na to slavnost povabljen in da je hotel s svojim govorom, kateri ni bil na programu, kršiti slavnost. Resnici na ljubo konstatiramo, da je bil g. Jutraš k otvoritveni slavnosti povabljen od predsedstva visoke c. kr. deželne vlade v Ljubljani; govor, katerega je govoril na Njega Veličanstvo in katerega so hoteli metliški liberalci preprečiti, pa je z dovoljenjem ekscelece železniškega ministra in mu je to dovoljenje izposloval eksceleca deželni predsednik gospod baron Schwarz. Ta zadeva sploh na spada v področje metliškega občinskega odbora, ker je vodil slavnostno otvoritev posebno v to določeni odbor, in ne občinski odbor v Metliki. Dr. Weibl torej ni bil upravičen g. Jutrašu kratiti besede, ko je hotel nazdraviti Njega Veličanstvo. Zapisnik občinske seje torej ne odgovarja dejstvu. Sicer pa svetujemo dr. Weiblu, da se briga rajši zase in pusti g. Jutraša pri miru.

— Bivši kranjski deželni predsednik, sekčni načelnik izven službe Viktor baron Hein je odstopil kot predsednik splošnega preskrbovalnega zavoda na Dunaju.

— Most čez Kamniško Bistrico. Stranah je gotov. Izvršila se je obtežljiva preizkušnja z izvrstnim uspehom. Most je izdelan jako lično, pravi kras za okolico. Delan je iz železobetona, izvršitev do pičice precizna. Posebno lepo se vidijo med sivim betonom stebrički in konsole iz rdečkastega betona. To je sedaj najličnejši most v deželi. Načrte je izdelal deželni inženir dr. Kasal, delo je pa izvršila tvrdka Scagnetti.

— Romanje na sv. Višarje in Brezje. Dne 8. avgusta se bo napravilo skupno romanje iz Kamnika in okolice na sv. Višarje in nazajgrede na Brezje. Vlak odide iz Kamnika v soboto dne 8. avgusta. Vozni red: Kamnik ob 9. uri 25 min. dopoldne, Jarše ob 9. uri 43 min., Domžale ob 9. uri 52 min., Trzin ob 9. uri 59 min., Ljubljana (Šiška) ob 10. uri 52 min., Medvode ob 11. uri 16 min. dopoldne; prihod v Zabnico ob 2. uri 35 min. popoldne. Dne 9. avgusta se vlak vrne. Iz Zabnice odhod ob 12. uri 45 minut popoldne ter pride v Otoč ob 2. uri 38 minut, odhod iz Otoč ob 7. uri zvečer ter se vrne v Kamnik ob en četrt na 10. uro zvečer. Romarji bodo na Brezjah tri ure. Vsak naj vzame seboj ogrinjalo. Vstopi in izstopi se lahko na vseh zgoraj omenjenih postajah. Kdor želi, da se mu naroči kosilo in na sv. Višarjih postelja, naj to pove ko kupi karto. Vozna cena tja in nazaj stane za III. razred 6 K 6 v, II. razred 8 K 86 v. Kdor se misli tega romanja udeležiti, naj se oglasi osebno pri P. Ananiji Vračko, gvardijan, Kamnik (Kranjsko) ali pa po pošti denar pošlje vsaj do 25. julija. Poštni recept velja za ikzaznico.

— Slovensko planinsko društvo je sklenilo sprejemati v svoje planinske dome in koč reklamnne table, letake, napise itd. in te pod sledečimi pogoji: Dobiti je najpoprej posebno dovoljenje od Osrednjega odbora S. P. D. v Ljubljani, kateremu je tudi predložiti reklamni predmet, ki se namerava izobesiti. Cena je trojna: za »Aljažev dom« v Vratih, »Zlatorog« ob Boh. jezuru ter »Bistriško koč« v Kamn. Bistrici po 10 K., za Kadičnikovo koč na Golici, Triglavski dom na Kredarici pod vrhom Triglava in Vodnikovo koč na Velem polju pa 5 K., v vseh ostalih kočah pa po 2 K od plakata (ali drugega reklam. predmeta) na eno leto. V eni koči se sme razobesiti le ena reklamna tabla in ji določi prostor društveni gospodar (ne oskrbnik) koč.

Dovoljenje velja le za eno leto in se sme za drugo leto preklicati. Transportne stroške in event. stroške nabiranja nosi tvrdka sama.

— **Občni zbor vipavškega okrožja Orlov** 12. t. m. je soglasno z odobravanjem sprejel poročilo, da se je v imenu okrožja poslala sožalna izjava ob umoru nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge na pristojno mesto in obenem zatrdilo neomajne zvestobe do presvetlega vladarja.

— **Sestanek na Sv. Gori** pri Gorici se vsled nastalih ovir ne vrši 22. julija, ampak pozneje enkrat, kar se pravočasno objavi. — Hi. Ko. Šu. cooperatores.

— **Razstava »Idealni dom« v Londonu.** Stalna avstrijska razstavna komisija na Dunaju je naznanila tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da se bo v Londonu vršila v času od 30. septembra do 23. oktobra razstava »Idealni dom« (Ideal Home Exhibition), ki jo priredi londonski dnevnik »Daily Mail«. Po informacijah iz zanesljivega vira se more udeležba domačih interesov na tej prireditvi priporočati.

— **Vincencijska konferenca Karmelske M. B. za Vodmat-Selo-Moste** uljudno vabi na veselico, katera se vrši v nedeljo dne 19. julija 1914 na Selu pri gosp. Oražmu. Začetek veselice je ob 4. uri popoldne. Ker je čisti dobiček namenjen za otroško zavetišče, katero bode v novem Domu v Mostah, se predpila hvala sprejemajo. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Vič.** Slikanje župne cerkve sv. Antona je v prezbitoriju, v križu in v stranskih ladijah že dovršeno. Odri s teh prostorov so že odstranjeni. Še le zdaj je lahko mogoče ocenjevati slikarstvo. Dokler so še stali odri in so se le posamezne slike mogle videti, je bila kritika težavna, zato se je marsikateri včasih kar nepovoljno izrazil. Čakali smo, da se odstranijo odri. Ko se je to zgodilo, je pa tudi kritika vsa drugačna, zelo dobra. Res da nekatere slike nekaterim na prvi pogled ne ugajajo, ali ako zdaj vse to skupno presodiš bodisi sliko, kakor ornamentiko, boš primoran priznati in reči: Res je nekaj lepega, okusnega je pri vsem tem delu. Zlasti se je posrečila slika v Križu: Pod Tvojo pomoč, in pa bogati mladenič na moški strani. Mnogo pripomorejo k skupni lepoti bogato pozlačene črte in robovi, ki se pokazujejo posebno, ko solnce v cerkev posije. Natančnejšo kritiko seveda prepustimo v to poklicanimo mozem. Mi bilježimo splošno sodbo, ljudski glas, ki se glasi, da bo cerkev sv. Antona na Viču po lepoti gotovo ena prvih v škofiji.

— **Ribnica.** Pred nekaj časom se je zaključil II. gospodinjski tečaj, ki je trajal 8 tednov. Končal se je s skušnjo gojenk in z razstavo izvršenih predmetov pri šivanju. Oboje je pokazalo, da je uspeh pouka najboljši. Tečaj je obiskovalo 24 deklet, ki so z marljivim učenjem in točno udeležbo pokazale veliko zanimanje za gospodinjski poduk. Že na gojenkah prvega tečaja se opazuje, kako tak poduk izobrazuje zares za življenje. Neka mati se je izrazila: Kar se dekleta tu učijo, je neprecenljive vrednosti za življenje bodočih gospodinj. Tako ljudstvo samo spoznava koristi takih tečajev, kar kaže tudi to, da se je za prvim tečajem vršil takoj drugi, povprašujejo pa že po tretjem. G. poslancu škulo so dekleta in matere hvaležne, da je izposloval in oskrboval prekoristne gospodinjne tečaje.

— **Skupni izleti po Adriji.** Razen onih dveh izlefov na Adrijo, ki ju je bila letošnja spomlad za srednješolce iz Kranjske priredila Ljubljanska podružnica, priredi avstrijsko mornariško društvo letos še nastopne skupne izlete po Adriji: Dne 19. julija se v Trstu zbere udeležniki šestdnevnega izleta za avstrijsko ljudsko šolsko učiteljsvo. Priglasili so se učitelji iz vseh avstrijskih kronovin, med njimi šest učiteljev s Kranjskega. Spored izleta: Trst—Pulj—Brioni—Opatija—Reka. Konec izleta dne 24. julija. — Dne 26. julija se v Trstu zbere udeleženci šestdnevnega izleta za avstrijsko šolsko mladino. Priglasili so se izletniki iz vseh avstrijskih pokrajin. Udeleženci s severa prispijo v Ljubljano v nedeljo 26. julija okoli pol ene popoldne. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru bo skupen obed. Izletnike sprejme na postaji Ljubljanska podružnica Avstrijskega mornariškega društva. V Trst se odpeljejo izletniki ob eni popoldne. Spored izleta: Trst—Pulj—Brioni—Opatija—Reka. Konec izleta dne 31. julija. — Dne 23. avgusta se v Trstu zbere udeleženci osem dnevnega velikega družabnega potovanja po Adriji v Dalmacijo. Za ta izlet je Avstrijsko mornariško društvo od avstrijskega Lloyda najelo veleparnik

»Habsburg«, tako da se izletnikom ves čas potovanja ne bo treba prekladati, tem manj, ker bodo prenočevali na luksemburško opremljenem parniku samem. Spored izleta: 23. avgusta se izletniki na posebnem parniku »Habsburg« iz Trsta odpeljejo v Pulj, kamor prispijo o pol ene popoldne. Popoldne iz Pulja izlet na otok Brioni. Zvečer povratek v Pulj. 24. avgusta v Pulju: Ogleddovanje mornariških delavnic, ene velike vojne ladje ter zgodovinskih in mestnih znamenitosti. Ob sedmih zvečer odplove parnik »Habsburg« v Šibenik, kamor prispe dne 25. avgusta ob pol šesti hzjutraj. Iz Šibenika izlet udeleženci tega potovanja na posebnih krajevnih parnikih k znamenitim vodopadom reke Krke. Popoldne odplove »Habsburg« v Trogir, kjer se ustavi, da si izletniki ogledajo to najzanimivejše mesto Dalmacije. Zvečer dospje Habsburg v slikovito mesto Split, znamenito zlasti po svojih starorimskih stavbah. Dne 26. avgusta ogledovanje Splita in s posebnim parnikom izlet v Solin k razvalinam tega v sedmem stoletju od Obrov razrušenega mesta. Popoldne odplove »Habsburg« k zgodovinsko znamenitemu otoku Visu, kjer je leta 1866. besnela pomorska bitka med Avstriji in Italijani. Ko so si izletniki ogledali mesto Vis in posetili pokopališče z grobovi tedaj padlih junakov, odplove »Habsburg« proti Gružu, kamor dospje dne 27. avgusta zarana zjutraj. Od tam izlete udeleženci tega potovanja s posebnim manjšim parnikom k izvirku Rijeke in v Trsten, popoldne pa se z električno železnico popeljejo v Dubrovnik. Ko so si ogledali mesto Dubrovnik, izlete v čolnih na sloviti otok Lokrum, potem pa napravijo pešizlet v Lapad. Dne 28. avgusta opoldne odplove »Habsburg« v Kotor, odkoder dospje 29. avgusta zarana zjutraj v Zadar, kjer ostane do večera. Iz Zadra se izletniki po dvanajsturni pomorski vožnji v nedeljo dne 30. avgusta zjutraj vrnejo v Trst, kjer bo razstane. Izletniki plačajo za vožnjo po morju iz Trsta in nazaj v Trst za vse zgoraj označene izlete s parniki ali železniciami kakor tudi za vso prehrano in postrežbo na potovanju 180 K, 230 K ali pa 280 K. Cena se ravna po tem, kakšno kabino si kdo najame za bivanje na parniku. Vendar pa je prehrana in postrežba za vse izletnike docela enaka in se smejo izletniki ne glede na vplačano vsoto prosto gibati po vseh parnikovih prostorih. Osrednje društvo na Dunaju javlja, da so cenejši prostori že vsi oddani in da more poslej postreči samo še z nekaterimi luksuskabinami in s kabinami prvega razreda. Pojasnila daje m. dr. tudi tukajšnja podružnica Avstrijskega mornariškega društva.

— **Nova igra za naše odre.** Knjižgarna katol. tiskovnega društva v Gorici je izdala burko v dveh dejanjih »Pogodba«. Igro je spisal dr. Ivo Česnik. Našim odrom bo dobrodošla. Stane 40 vin. in se naroča v Knjižgarni katoliškega tiskovnega društva v Gorici.

— **Člani slovenskega gledališča** prirede dramatično-komičen večer danes na Vrhnikih, v petek v Borovnici, v soboto v Idriji, v nedeljo v Logatcu. V Idriji in Logatcu nastopi tudi gosp. Bukšek, prejšnji član slov. gledališča, sedaj angažiran pri operi v Osijeku. V Idriji in Logatcu bo pel Vilharjeve skladbe, s katerimi je žel v Hrvatski velike uspehe.

— **Sv. Gregor.** Slavnostna otvoritev Gregorskega doma, ki bi se imela vršiti 26. t. m., se vsled smrti prestolonaslednika preloži v avgust. Dan in spored se v kratkem objavi.

— **Učiteljska protialkoholna zveza** nujno vabi cenjene članice in člane ter prijatelje, da se gotovo udeležijo taboraj na Brezjah 19. in 20. julija, zlasti v ponedeljek, ker bo važno posvetovanje o bodočem našem delovanju. — Odbor.

— **Konkurz je napovedal** trgovec z manufakturnim in specerijskim blagom I. Arko v Ribnici.

— **Z vlaka je skočil.** Zadnjič je z železniškega vlaka skočil med postajama Žirovnica in Lesce slaboumni slikarski pomočnik Verbič, ki je bil na poti v blaznico na Studencu. Poškodoval se je na glavi. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

— **Za izboljšanje skupnega pašnika** Paneži-Belica pri Osilnici je dovolilo c. kr. poljedelsko ministristvo 40% prispevek. Stroški so proračunani na 14.400 K.

— **V Mošnjah** smo imeli pretečeni mesec gospodinjski tečaj. Vodila ga je gđ. Jakličeva, ki si je s svojo izredno ljubeznivostjo takoj pridobila srca naših deklet. O lepem uspehu tečaja se je prepričal tudi g. deželni odbornik dr. Zajec, ki je prihitel ob skrajno slabem vremenu k sklepu. — Razstava je pokazala, s kako marljivostjo so se dekleta poprijela tudi šivanja in koliko se je v tem oziru doseglo. Naša prisrčna zahvala visokemu dež. odboru za prireditve tečaja in gđm vodite-

ljici, ki je tako vzorno izvršila svojo nalogo.

— **Obesil se je** na nekem drevesu v bližini svoje hiše tovarniški delavec Jernej Kocjanec iz Koroske Bele. Vzrok samoumora so menda slabe gmotne razmere in žganje pitja.

— **Smrtna nesreča.** 9. t. m. je padel 11letni kajzarjev sin Ivan Grdovič iz Koritnice s črešnje na bližnji plot ter se tako poškodoval, da je naslednjega dne umrl.

— **Hrvatski aviatik Gvidon Prodan,** ki se je pred nekoliko tedni ponesrečil v Budimpešti s svojim letalnim strojem ter težko poškodoval, je bil odpuščen iz budimpeštanskega sanatorija kot ozdravljen ter se je vrnil na Reko k svoji materi.

— **Nova mažarska šola na Hrvatskem.** Hrvatska deželna vlada je dovolila, da se osnuje v Badljevinu mažarska šola. To je gotovo nov uspeh hrvatsko-srbske koalicije.

— **Spominska plošča bratoma Mažuraničema.** Na rojstnem domu hrvatskega bana in pesnika Ivana Mažuraniča ter njegovega brata književnika Antona Mažuraniča v Novem Vinodolskem bodo odkrili spominsko ploščo dne 11. avgusta.

— **Socialist Demetrovič izgnan iz Zagreba.** Socialno-demokratskega časnikarja I. Demetroviča, ki je bil te dni izpuščen iz zapora, je policija izgnala za dobo 10 let iz Zagreba.

— **Samoumor vojaka.** V Zagrebu se je ustrelil topničarski narednik Milan Vasiček. Vzrok samoumora je neznan.

— **Razprava proti** dijaku Schäferju se vrši v Zagrebu 27. t. m.

— **Jubilej poslanca Londzina.** Te dni je praznoval 25 letnico mašništva poljski drž. poslanec Londzin iz Šlezije, ki ima velike zasluge za povzdigo Poljakov v Šleziji. Londzin je profesor na gimnaziji v Tešinu. V mašnika je bil posvečen 7. julija 1889.

— **Štiri hrvaške delavce** so zaprli v Schwerteju, ker so februarja 1912 umorili nekega nemškega delavca.

— **Tvrdke, ki imajo zveze v Bosni,** dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani važne informacije.

— **Občinski lovi v škofjeloškem sodnem okraju.** C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju razglasa, da se bode vršila javna dražba mestnega lova v Škofji Loki dne 30. julija t. l. ob pol 11. uri popoldne v občinski pisarni v Škofji Loki, občinski lov Trata v Poljanski dolini isti dan in istotam ob desetih popoldne in občinski lov Selca isti dan in istotam ob enajstih popoldne. Ta slednji s pridržkom, da stopi gospej Mariji Eger iz Železnikov glede okoli 60 ha obsegajočega ozemlja iz selškega občinskega lova že z razsodbo z dne 19. aprila 1914, št. 8944, priznana pravica do predzakupa takoj v veljavo, kakor hitro postane ta razsodba pravomočna. Zakupni in dražbeni pogoji se lahko v pogledajo pri okrajnem glavarstvu v Kranju med navadnimi uradnimi urami.

— **Razstava za razglednice v Norimberku.** Svetovna znana »Kosmopolit« (sedež v Norimberku) priredi v času od 25. julija do 2. avgusta 1914 v Norimberku svojo IV. mednarodno razstavo za razglednice s premijiranjem. Formulari za priglasitve (konečni rok 20. julija) se dobe pri centrali svetovne zveze »Kosmopolit« v Norimberku, Färberstrasse.

— **Popravek.** Z ozirom na dnevno novico v »Slovencu« od sobote, dne 11. julija 1914, ki pravi, da je usnjar Karol Planinšek v Mirni napovedal konkurz, nas slednji naproša, da pojasnimo, da ni res, da bi Karol Planinšek, usnjar na Mirni, napovedal konkurz, temveč da vodi svojo obrt nemoteno dalje.

Primorske vesti.

— **Slovensko šolstvo v Trstu.** Dne 15. julija se je končalo šolsko leto 1913/14 na tukajšnjih slovenskih ljudskih šolah. Skupno letno poročilo prinaša uvodoma kratko posmrtnico sarajevskima žrtvama, prestolonasledniku nadvojvodi Franu Ferdinandu in njegove soprogi Zofiji, vojvodinji Hohenberški. Glasom omenjenega izvestja je v Trstu troje slovenskih ljudskih šol: 1. šestrazredna deška šola pri Sv. Jakobu s 863 učenci. Nekateri razredi te šole so bili do skrajnosti prenapolnjeni, tako, da so morali otvoriti samo za prvi razred pet vzporednic; 2. šestrazredna dekliška šola pri Sv. Jakobu s 582 učenkami, in 3. sedemrazredna dekliška šola na Aquedottu s 540 učenkami. Skupaj na vseh ljudskih šolah je bilo tedaj 1985 učencev ozir. učenk. Na vseh slovenskih šolah se je poučevala nemščina kot obvezne učni jezik od tretjega razreda naprej; laščina pa kot neobvezen od četrtega dalje. — Telovadba je bila v vseh razredih pri Sv. Jakobu obligatna. Na šoli je podučevalo 48 učiteljskih moči, med temi 20 c.

kr. državnih učiteljev, odnosno učiteljic. Letno poročilo konstatira v vseh izraza željo po remeduri.

— **Shod v Pulju.** V nedeljo dopoldne se je vršil v puljskem »Narodnem domu« shod, na katerem se je premetrival izid minulih deželnozborskih volitev. Na shodu je nastopilo več govornikov, kateri so vsi poudarjali zahtevo po splošni, enaki in tajni volivni pravici za istrski deželni zbor na podlagi proporca. Poudarjalo se je dalje tudi, da novoizvoljeni poslanci ne smejo od narodnih zahtev niti za pičico odnehati. V tem zmislu je bila sprejeta tudi resolucija. Kot zadnji je nastopil dr. Leginja, kateri je izrekel domnevanje, da najbrže tudi s tem saborom ne bo nič in da morajo biti volivci pripravljeni na nove volitve, do katerih najbrže čas ni daleč. V slučaju, da se tudi potem ne bodo mogle razmere v Istri urediti, pač ne bo drugega preostalo, kakor postaviti v Poreč vladnega komisarja in mu dati v roke sukno in škarje. — Shod je bil srednje obiskan.

— **Križa v industriji.** Tržiška ladjedelnica je v zadnjem času odpustila okoli 1800 delavcev. Prej je bilo v tem zavodu zaposlenih 2600 delavcev, a sedaj jih je komaj 800. Prej se je izplačevalo delavcem vsak teden po 520.000 K, dočim se danes izplačuje komaj 120.000 kron. To vse so posledice gospodarske krize, vsled katere ladjedelnica nima dela in je torej prisiljena, da mora odpuščati delavce.

— **Izprtje delavcev v Trziču na Goriskem.** Ravnateljstvo tržiške ladjedelnice v Trziču je včeraj zopet izprlo 84 delavcev, tako da znaša sedaj število v ladjedelnici zaposlenih delavcev samo še 681. Tekom dveh mesecev je podjetje odpustilo okoli 2000 delavcev.

— **Železniška nesreča.** Na progi drž. železnice Červinjan—Belvedere je včeraj opoldne butnil vlak s tako silo v neki na tiru se nahajajoči voz, da je prišel na vozu sedeči šestletni deček Peter Bertonja ob življenje. Voznik, 59letni Peter Tommazini iz Ronkov, je dobil znatne poškodbe. Dalje je vlak enega v voz vpreženega vola popolnoma zmečkal. Nudil se je grozen prizor.

— **Grozno dejanje dveh bratov v slovenski Benečiji.** V rezijski občini Njive pri St. Petru sta dva brata 30letni Alojzij in 26letni Peter Kos v prepiru zaklala svojega očeta Ferdinanda. Truplo sta potem zakopala na vrtu. Petra so že aretirali, Alojzij je pobežnil.

— **Preiskava.** Zoper okrajnega tajnika Zelenko v Pulju se je odredila preiskava na podlagi § 101. kaz. zak. Zahteva se tudi, da ga zapro.

— **Krkinga v Istri.** V noči od 11. na 12. t. m. so županu v vasi Barcet, župe Kanafarske, pri tleh porezali 65 redov cepljenih ameriških trt. — Leta 1912. in 1913. je znašala škoda na porezanih trtah in vkradenih ovcah v poreškem okraju 200.000 kron, v pazinskem pa 80.000 K. Istrijani sami sebe vničujejo. — Žalostno! — Dne 19. t. m. imamo tu v Krkingi novo mašo. — Žito je letos trnjavo in smetivo. Grozdje se je zelo osipalo, deloma tudi posušilo. Seno se je lepo spravilo. Ostalo vse lepo kaže.

— **Glagolski spomenik.** Na južni meji slovenskega jezika ob glavni cesti Reka—Trst v župniji Hrušica stoji pri vasi Starad stara cerkva sv. Pavla s pokopališčem. Sem, kakor ljudstvo pripoveduje, so v starih časih pokopavali celo iz Ložaj pri Cerknici na Kranjskem. Dne 8. t. m. je odkril pri tej cerkvi župnik v pok. Anton Nedved starinski nagrobni kamen z glagolsko letnico 1384. Žal, da razen leta ni na kamnu nič pisma. Vendar je to najstarejši dozdaj znani glagolski kamen na isterškem polotoku. Na otokih je pa najstarejši glagolski spomenik baščanska plošča na otoku Krku iz leta 1100., ki spominja hrvatskega kralja Zvonimirja.

— **Gibanje pekovskih pomočnikov v Trstu.** Dne 2. t. m. je imela pekovska druga v Trstu občni zbor, na katerem se je sklenilo izročiti posredovalno dela »Narodni delavski organizaciji«. Vsled tega je odbor Zadruga pekovskih pomočnikov, ki se nahaja v rokah socialistov, minulo nedeljo sklical občni zbor, na katerem se je sklenilo, da se napove gospodarjem brezobziren boj. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se poudarja, da je odjava posredovalnice dela N. D. O. proti delavski pogodbi, ki je bila sklenjena dne 1. aprila t. l. med pekovskimi mojstri in pomočniki. Druga resolucija se izreka proti zahtevi pekovskih mojstrov, da bi se prodajalne zapirale že ob 8. uri zvečer. In končno sta bili sprejeti dve resoluciji, v katerih se zahteva strogo izvedbo zakonski predpisov o nedeljskem počitku.

— **Izvoz vin iz Istre.** V teku prvih petih mesecev t. l. se je iz Istre izvozilo 91.147-60 hl vina. Dve tretjini tega vina, in sicer 61.358-98 hl je šlo v Trst, kjer se je deloma spilo, deloma poslalo v notranje dežele. Na Reko je šlo 12.378-38 hl vina.

— **Izjava.** V zadnjem času so se vršile po raznih slovenskih mestih gledališke

predstave, ki so jih uprizarjali — kakor so se sami nazivali — »člani slovenskega gledališča v Trstu«. To pa je zloraba imena, ker dotični igralci niso člani slovenskega gledališča v Trstu, ki ga vzdržuje podpisano dramatično društvo, niti je to poslednje koga pooblastilo, da pod njegovim imenom uprizarja predstave. Slovenska javnost se na to opozarja. — Trst, 14. julija 1914. — Dramatično društvo v Trstu. — Dr. Ivan Marija Čok, predsednik. Fr. Leskovec, tajnik.

p Stanovanjska zadruga »Naš dom« v Trstu. Slovenska stanovanjska zadruga za delavska stanovanja »Naš dom« v Trstu je imela 4. julija izreden občni zbor, na katerem so se sklenile nekatere izpremembe pravil. Zadruga je zgradila dosedaj šest enostanovanjskih hiš ter je kupila do danes 1800 kvadratnih sežnjev zemljišč za zidanje novih hiš. Za sedaj so nanovo projektirane 4 velike hiše s 50 stanovanji in 15 hiš z enim do dvema stanovanji. Zadruga šteje danes 171 članov in ima 23.000 lastnega kapitala. Ta kapital je vsekako premal za uspešno delovanje, a priznati treba, da dela ravnateljstvo s sredstvi, ki jih ima zadruga na razpolago, naravnost čudeže. Mestni magistrat dela zadrugi pri stavbenih dovoljenjih vse mogoče težkoče, pa tudi ministrstvo javnih del iste ne podpira tako, kakor bi bilo želeli.

p Visoka trgovska šola »Revoltella« v Trstu. Včeraj, povodom zaključenja šolskega leta je izdalo ravnateljstvo trgovske visoke šole »Revoltella« obširno letno poročilo za šolsko leto 1913/14. Poročilo zelo na kratko omenja znane spomladanske krvave dogodke. Pravi: »V prvem tečaju je prišlo dne 13. marca do spopadov med dijaki italijanske narodnosti in onimi slovanske. Eden teh slednjih, Štefan Sığorupp je z revolverjem ranil nekega italijanskega dijaka ter je bil iz šole izgnan. Vsled tega so bila predavanja v prvem tečaju suspendirana do začetka prihodnjega šolskega leta. Dijaki prvega tečaja bodo na podlagi izpizov pripuščeni v drugi tečaj.« — Letno poročilo navaja tudi statistiko slušateljev ter konstatira, da je bil obisk v tekočem letu zelo znaten, došlo je na zavod zlasti mnogo Dalmatincev. Koncem šolskega leta 1913/14 je znašalo število slušateljev v prvem letniku 50 in v drugem 24. Statistika ne navaja narodnosti slušateljev, katerih je bilo iz Trsta 24, iz Istre in Furlanije 15, iz Dalmacije 24, iz drugih pokrajin 3 in iz inozemstva 8.

p Tujci v Gradežu. V Gradežu je letos precej več tujcev kakor lansko leto. Dosedaj jih je bilo 9862, od katerih je še navzočih 5000. Vsa stanovanja so napolnjena. Gosti se pritožujejo, ker je kopaljski kurtorij to leto povišal pristojbine za šotore na obrežju. Sicer se tudi stori vse premalo za udobnost tujcev.

p Socialni demokratje in slovenski jezik. Značilno je, da voditelji jugoslovanske socialne demokracije v Trstu vlagajo na oblasti vloge edino le v italijanskem jeziku. Brali so se že razni glasovi o samostojnosti tržaških slovenskih sodrugov, a stremiljenja jugoslovanskih socialistov avtonomistov ne pridejo do veljave, dokler reprezentirajo stranko razni Puecherjevi uslužbenci. Včeraj je socialna demokratična organizacija pekovskih pomočnikov med katerimi tvorijo znatno večino Slovenci, vložila pri c. kr. namestu svetovalcu rekurz proti sklepu občnega zbora »Pekovske zadruge«, da se poveri posredovalnica dela »Zvezi jugoslovanskih pekovskih pomočnikov«. Ta rekurz je pisan v italijanskem jeziku, a spodaj se blišči napis slovenskega socialista Kermoly-a (prav Kermolja).

p Vojak ubil vojaka. V neki gostilni v Pulju so popivali vojaki infanterije in pomorščaki. Nastal je med njimi prepir. Neki deseterik infanterije je šel po patroljo. Ta je hotela nekega pomorščaka aretirati. Mož se je pa naravnost divje vedel, zgrabil za puško nekega člana patrolje in se zvalil na tla. V tem trenutku ga eden izmed patrolje, menda vodja sam, s kopitom udari tako silno po glavi, da je pomorščak menda v bolnici umrl. Imena niso znana.

p Stavka kovačev na Reki. Na Reki stavkajo že več dni kovaški delavci. Vseh stavkajočih je 40. Kovaške delavnice so vse zaprte.

Štajerske novice.

š Promocija. Starešina »Zarje« J. U. C. Jožko Muni iz Sv. Lucije ob Soči je bil 15. t. m. promoviran za doktorja prava v Gradcu.

š Razvrtje orlovskega prapora v Trbovljah se bo vršilo v nedeljo dne 19. julija. Štajerski odseki se pozivajo, da se polnoštevilno udeležijo izleta v Trbovlje. V Trbovljah bo letos edina večja Podzvezina prireditve. Vprašalne pole naj se takoj odpošljejo v Ljubljano na Zvezo Orlov.

š Nov način poduka na šulferajnskih šolah. Da bi slovenskim otrokom, ki so tako nesrečni, da morajo hoditi v šulferajnske šole, onemogočili zasebnoučenje slovenskega pravopisa, so izločili pisavo latinskih črk. Pišejo samo z nemškimi pismenkami! Slovenski otrok zna samo okorno oglati nemško pisanko. To pa delajo nemškutarski učitelji samo zaradi tega, da se ne bi pozneje otroci doma od staršev sami priučili slovenske pisave in čitanja. Sedaj namreč starši in bratje ali sestre sami učijo mlade nesrečneže slovenskih pismenk in čitanja, kar je šlo toliko lažje, ker so se otroci učili tudi latinskih črk. — Ali ne bi kazalo šolsko oblast opozoriti na ta nov način poduka v šulferajnskih šolah.

š Stavka v celjski »Zvezni tiskarni«. Centrala društva pomožnih delavcev na Dunaju razpošilja o stavki pomožnega delavstva v »Zvezni tiskarni« v Celju sledeče pojasnilo: Pomožno delavstvo se nahaja v meznem gihanju. Provizorična postavka je bila sicer od ravnateljstva tiskarne že meseca februarja potrjena, a žalibože je vodstvo tiskarne pozabilo po tej postavki delavce plačevati. Mirnim potom je delavstvo prenašalo ta netakten čin z dobrim zaupanjem, da bo vsaj takrat, ko se stalen tarif mezd izgotovi, doseglo svoje pravice. A to se v obžalovanje ni zgodilo. Od strani ravnateljstva obljubljal se je poboljšek že v zasebnih pogovorih z delavstvom samim. Obljube ostale so pa le obljube. Pred 6 tedni se je izročil od centrale društva pomožnih delavcev tarif v podpis. Ker pa ravnateljstvo tiskarne na to pismo ni dalo nobenega odgovora, je prišel predsednik centrale osebno posredovati v tem oziru ter dobil vkljub temu, da so tarif podpisale vse štajerske tiskarne, od strani ravnateljstva popolnoma nezadovoljiv odgovor. Delavstvo, oropano svojih pravic ter zavedač se, da je vsikdar gledalo na podjetje, a zato zelo tako netaktno ravnanje, je ogorčeno zapustilo delo. Celotna diferenca poboljška za vse pomožno delavstvo znaša tedensko malenkostno vsoto sedem kron. Brez usmiljenja na staro pomožno osobje, kojega zahteve so tako malenkostne, da jih lahko prenese najmanjše in nad vse slabo situirano podjetje, poiskalo je vodstvo po vseh kotih stavkokaze, kateri pa podjetju kot popolnoma novi in neizveščani prinašajo le škodo mesto koristi. Za pravice zatiranega pomožnega osobja zavzelo se je tudi vse tehnično osobje in stopilo za teden dni v stavko, skazajoč s tem simpatije ter prepotrebno človekoljubje. Končno naj še pripomnimo, da je vodstvo tiskarne zvišalo cene tiskovinam za 20% s pretvezo, da so se delavcem prav občutno zvišale plače, a delavstvo zaman čaka tega poviška.

š Sokolska narodnost v Celju. »Zarja« piše: Starosta celjskega Sokola in voditelj liberalne »Zvezne tiskarne« v Celju gospod Joža in njegov oproda beračita pri nemških turnirjih. To je najnovejši sad spodnještajerskega slovenskega liberalizma. Pretečeni teden se je priplazil Jožov oproda po stranskih ulicah v celjsko tiskarno »Vahtarice« in prosil ravnatelja, silno ponižno, naj pusti, da se izuče nekatere stre Sokolice v nemški tiskarni, da bodo »štrajkbreherce« v slovenski liberalni tiskarni. Ravnatelj je dal temu fantiču primeren pouk, ki naj si ga zapisejo za ušesa tudi gospodje lastniki narodnjaki »Zvezne tiskarne«. Dejal mu je, da je bolj v interesu tiskarne, če plača onih sedem kron na teden pomožnemu delavstvu kakor pa da beračiči pri hajlovcih in da bi bilo pod njegovo častjo prositi v enakem slučaju pomoč pri »Windischerjih«. Lep poklon, gospod starosta Sokola!

š Wastian ne kandidira! V včerajšnji seji mariborskega občinskega sveta je župan prebral pismo Wastiana, v katerem naznanja, da se zahvaljuje za zopetno izvolitev za podžupana, a obenem to mesto tudi odlaga. Obenem sporoča tudi Wastian, da odlaga čast mariborskega občinskega svetnika in da bo za dalj časa opustil politično delovanje. Pismo je mariborski občinski svet sprejel z molkom ter je sklenil, da se debata o njem vrši v tajni seji. Gospodje pač vedo, zakaj se boje javnosti.

š Stieblerjev tast, veliki Nemec Havliček je, kakor čitamo v »Marburger Zeitung«, izvoljen v nemški agitacijski odsek za nadomestne državnozbornske volitve. Agitacija bo potemtakem zelo nemška, ker jo vodi češki potomec.

š Št. Ilj v Slovenskih goricah. Poudružnica »Slovenske Straže« priredi v Št. Ilju v Slov. gor. v nedeljo, 19. julija t. l. gledališko predstavo. Igra se »Reveček Andrejček«, narodna igra v petih dejanjih. Ker je čisti dobiček namenjen »Slovenski Straži«, vabimo vse domačine in

sosede k obilni udeležbi. Igrat pride tudi št. Iljčanom obče priljubljeni g. Dore Mašič iz Ljubljane, ki nastopi v zelo šaljivi uloži. Sosedje Jareninčani, št. Jakobčani in iz Svečine, v prvi vrsti pa Mariborčani, posetite nas v obilnem številu! Kdor se hoče ta dan pošteno zabavati, naj nas obišče. Zveze vlakov so ugodne. V nedeljo, 19. julija, torej vsi v št. Ilj!

š Iz učiteljske službe. Na enorazredni ljudski šoli pri Mariji na Reki, okraj Vransko, je razpisano mesto učitelja-voditelja; istotako je izpolniti na štirirazredni ljudski šoli v št. Vidu pri Grobelnem definitivno učiteljsko mesto. Prošnje za obe mesti je vlagati do 25. julija.

š Ubil se je v Trbovljah v rudniku delavec Jože Mirt. Padel je v globočino in bil na mestu mrtve.

š Utopljenca so potegnili iz Savinje v Rimskih Toplicah. Identitete še niso dognali.

š Mrtvega so našli nekega moža v Leitersbergu pri Mariboru. Če se je zgodil zločin ali samoumor, bo dognala preiskava.

š Divje svinje. V gozdovih okrog Ebensfelda se klati, kakor se nam poroča, več divjih svinj. Na svinje mislijo tamošnji lovci narediti velik lov.

š Smrt duhovnika. Dne 30. junija je nanaglooma od srčne kapi zadet umrl visoko častiti g. Jožef Kotnik, umirovljeni župnik v Olimju. Odpravil se je tistega dne v Loko, spremljan od svoje gospodine, zdrav in vesel. Na pol pota je začel tožiti, da ga v prsih boli kakor še nikoli, vendar na opazko, naj se vrne domov, se je nasmejal ter rekel, da pač ni take sile, to je le radi tega, ker že dolgo ni daljšega pota napravil. Saleč se je nadaljeval svojo pot. Potem pa nenkrat položi desnico na prsi ter reče: »Jezus mili, kaj mi je pa zdaj tako!« v tem se opoteče in padel bi na tla, ko bi ga ne prestregla gospodinja ter počasi posadila na tla. Tu je blagi gospod izdihnil svojo dušo. Vsi poskusi oživetja so bili brez uspeha. Pogreb se je vršil v četrtek dne 2. julija ob udeležbi šestih duhovnih sobratov in velike množice ljudstva, ki je glasno plakalo za stojim nekdanjim dušnim pastirjem; Velečastiti gospod župnik iz Podčetrtna mu je ob odprtem grobu govoril pretresljivo slovo. Bog daj njegovi duši večni mir in pokoj!

š Poroka. V Cmurku se je vršila v torek dne 7. julija poroka gostilničarja F. Šikerja od Marije Snežne na Velke z gospo Marijo Karner, rojeno Brus, zasebnico v Cmurku.

š Zrelostni izpit na c. kr. gimnaziji v Mariboru. Pod predsedstvom c. kr. vlad. svetnika Ant. Gušo se je vršil na tukajšnji gimnaziji od 6. do 11. julija zrelostni izpit. Z dobrim uspehom so ga dovršili sledeči osmošolci: Bobšek Josip iz Peček pr Poličanah, Barle Josip iz Kamnika, Bienstein Ervin iz Wieselburga na Nižje Avstrijskem, Cerjak Dominik iz Leskova pri Rajhenburgu, Ciglar Alojzij od Sv. Marka, Čurin Ciril iz Jastreba (z odliko), Engelhort Rudolf iz Frohletenau, Firbas Ivan iz Bišečkega vrha, Fischer Julijan iz Lvova, Friedrigger Erik iz Kormenda, Gašparič Ivan iz Podgorca, Goršič Ivan iz Brebrovnika, Gročnar Ivan iz Planine, Hesse Ivan iz Maribora, Jakončič Anton iz Maribora, Kolšek Konrad iz Polzele (z odliko), Kordan Josip iz Maribora (z odliko), Kosi Karol od Sv. Tomaža (z odliko), Krpač Franc iz Smartna pri Slovenjgradu, Lemež Leon iz Slov. Bistrice, Moric Adolf iz Sv. Petra pri Sv. Gorah, Mravlag Günther iz Celja, Ogrišeg Egon iz Maribora, Pelcl Franc iz Božičkega vrha, Rajšp Emil iz Studenice, Rožman Josip iz Pasjgor pri Brežicah, Slanc Josip iz Slatine, Stiper Štefan iz St. Petra pri Mariboru, Sunčič Alojzij iz Borec, Šketa Josip iz Orlevasi, Šnuderl Maksimilijan iz Rimskih toplic, Tkalec Jakob iz Bodričan na Ogrskem, Troboj Alojzij iz Šoštanj, Voušek Franc iz Maribora, Welle Ludovik iz Frama, Živko Avgust iz Smartna na Pohorju. Vrli učenec Ilešič Srečko iz Stračine se zaradi bolezni ni mogel udeležiti zrelostnega izpita. Trije bivši osmošolci morajo zrelostni izpit čez pol leta ponavljati. Skupno je bilo osmošolcev 40, 29 Slovencev in 11 Nemcev.

š Mrtvega so našli v Lajtersbergu 57 letnega kosca Ivana Goloba iz Frajdeka. Ali je izvršil samoumor ali če je izvršen kakšen zločin, bo dognala preiskava.

š Utopljenca so potegnili iz Savinje pri Rimskih Toplicah. Mrtvec je moral ležati že dalj časa v vodi. Identitete še niso dognali.

š Ubil se je v Trbovljah neki rudar. Padel je v rudniku z neke višočine in obležal na mestu mrtve.

š Požara. V Suhiveji blizu Turniša v tujski okolici te dni nastal velik

požar, ki je večini posestnikov uničil več poslopij. Škoda je zelo velika. Kako je ogenj nastal, se še doslej ni dognalo. — Iz št. Lenarta v Slovenskih goricah poročajo, da je te dni nastal pri posestniku Weingerlu v Gornjih Žerjavcih ogenj, ki mu je popolnoma uničil hišo. Prišedša požarna bramba ni mogla veliko pomagati vsled pomanjkanja vode. Ogenj je napravil precejšnjo škodo. Kdo je zažgal, se dozda še ni dognalo.

š Lappove premogokepe prevzela država. 1. julija je prevzela država premogokepe družbe Daniela pl. Lappa na Spodnjem Štajerskem, da zagotovi premo svojim montanskim podjetjem v Celju, Idriji in v Rablu.

Koroške novice.

k Novomašniki krške škofije. Dne 15. julija se je vršilo v Celovcu mašniško posvečevanje. Vseh novomašnikov je 13, in sicer 12 iz tretjega, 1 pa iz četrtega letnika. Izmed teh je 6 Slovencev, ostali pa so Nemci. Imena slovenskih novomašnikov in kraji v katerih bodo prvo sv. daritev opravili so sledeči: Gril Pavel dne 9. avgusta v Vovbrah. Kuhling Ivan dne 26. julija v Dobrihvasi. Mlinar Anton dne 26. julija v Šmihelu. Muri Ignacij dne 19. julija na Jezerskem. Sadolšek Ivan dne 19. julija v Železni kaplji. Wornig Matevž dne 19. julija v Logivesi. Tako bo imela krška škofija zopet novih, zavednih in navdušenih duhovnikov, ki bodo drage volje žrtvovali vse svoje moči in zmožnosti v čast cerkve in korist svojega naroda. Iz dna srca jim kličemo: Božji blagoslov naj Vas krepi pri tem težavnem delu, in trud naj rodi obilo sadov, ki naj bodo oznanjevalci vrnitve nekdanjih srečnih dni, sedaj tako teptanemu koroškemu narodu!

k Na tabor »Svete Vojske«. Občni zbor koroške »Svete Vojske« bo dve uri pred taborom, to je ob eni pop. v nedeljo dne 19. julija 1914 na Bezja h. Romarska in cerkvena opravila se bodo opravila v ponedeljek jutraj, zato svetujemo vsakomu, ki le količkarj utede, naj se še ne vrača v nedeljo zvečer z Brezji. Zadnja sv. maša na Brezjah bo v nedeljo še ob pol dvanajstih, tako, da zadostuje iti od doma šele v nedeljo jutraj, kdor ne more zamuditi preveč časa. Na tabor se odpeljemo skupno iz Celovca z brzovlakom jutraj ob 6. uri 53 min. (iz Podrožice ob 7. uri 51 min.) ter dojdemo na Otoče ob 8. uri 46 min. — Občni zbor koroške podzveze ob eni popoldne; glavni tabor pa se otvori z blagoslovom ob treh. Pridite!

k Na naslov ravnateljstva c. kr. drž. železnice v Beljaku. V nedeljo dne 12. t. m. zaprosil je neki slovenski turist na postaji Blače (to je tretja postaja od Jesenic proti Beljaku) vozni listek v Ljubljano v slovenskem jeziku, poslujoči uradnik Herzog pa ga je opetovano zavrnil, češ, da ne razume, kaj pomeni »Ljubljana«!? ter je moral šele poleg stoječi železniški službenik poučiti svojega »šefa«, kaj da je Ljubljana. — Da se ne bodo več s takimi neslanostmi slovenski turisti, ki si pridejo ogledat naše Blače, nadlegovali, naprošamo sl. ravnateljstvo, da toli nevednemu uradniku raztolmači vsaj nekaj imen naših največjih krajev.

k Razpisano je mesto nadučitelja na trirazredni šoli na Djekšah in definitivno ali provizorično mesto učiteljice v šent Primožu v Podjurski dolini. Znanje slov. jezika v obeh slučajih potrebno. Prosilci imajo vložiti prošnje do 30. julija 1914 pri okrajnem šolskem svetu v Velikovecu.

k Vernberg. Utonil je zadnji ponedeljek 30 letni mizar Josip Mazora v Hovčah, ko se je hotel prepeljati s čolnom z drugom čez Osojsko jezero. Govori se, da je bil vinjen. Zapušča na smrt bolno ženo in tri majhne otroke.

Ljubljanske novice.

lj Somišljeniki in somišljenice! Udeležite se v nedeljo, 19. t. m. popoldne velike vrtno veselice Gospodarskega in izobraževalnega društva za Krakovo in Trnovo, ki se vrši na vrtu gostilne g. Poka na Opekarski cesti. Veselica bo nekaj izrednega, ker je društveni odbor ukrenil vse potrebno, da se bo občinstvu nudila zabava, kakršna se dosedaj še ni na nobeni veselici. Na veselici sodeluje godba 27. pešpolka. Zvečer se bo tudi uprizoril velik umetniški ožen in društvo v to svrhu naročilo posebnega pirotehnika. Zlasti izborna je preskrbljena za smeh. Onim, ki imajo veliko zunanjih opravkov, bo na veselicnem prostoru na razpolago tudi telefon, tako da bodo lahko v neprestani zvezi bodisi z domačo hišo, bodisi z vsemi velikimi svetovnimi središči. Na ta način jim bo omogočeno izvedeti vse najnovejšo dogodke. V nedeljo torej vsi prijatelji poštene zabave v Trnovi!

Ij Veliko vrtno veselico priredi »Gospodarsko izobraževalno društvo za Kradovo in Trnovo« v nedeljo, 19. julija, na vrtu gostilne g. Poka na Opekarški cesti št. 26. Sodeluje slavna godba c. in k. pešpolka št. 27 Albert I., kralj Belgijcev. Sporedi: Šaljivi srečolov, šaljiva pošta, koriandoli, ribji lov, turška kavarna in slaščičarna, muzej, menažerija, prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 50 vinarjev za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Čisti dobiček je namenjen društveni knjižnici. — V slučaju slabega vremena se vrši veselica naslednjo nedeljo. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij Umrla je danes zjutraj v trnovskem župnišču Marija Urbanija v 81. letu. Bila je cerkvena šivilja. Pogreb bo jutri popoldne ob 3. uri. Svetila ji večna luč!

Ij Vrtina veselica Vincencijeve konference za Vodmat—Selo—Moste, ki je bila določena za 19. t. m., se prestavi na 26. t. m. ter se takrat vrši ob vsakem vremenu. — Odbor.

Ij Sokolski zlet v Ljubljani. »Češke Slovo« piše, da ima vseslovenska sokolska zveza vsled raznih priprav za prepovedan ljubljanski zlet 150.000 K škode. Priporoča, naj češki Sokoli pomagajo te stroške pokriti. Te številke so seveda izmišljene. Največ, blizu 100.000 K bi stalo telovadišče, ki itak ni bilo še postavljeno.

Ij Klasifikacijske nogometne tekme. Napovedane klasifikacijske tekme se v soboto in nedeljo nadaljujejo. Zadnje te tekme so bile prav lepe in ima dosedaj prvenstvo rezervno moštvo »Ilirije«. Zato mora v soboto tekmovalci to moštvo proti prvemu moštvu »Ilirije«, in da se razmerje moči še bolj ugotovi, v nedeljo kombinirana »Olimpija« in »Slovan« proti zmagačcu sobote. Tekme se vrše ob vsakem vremenu in prično v soboto ob 1/2 9. uri, v nedeljo pa ob 1/2 6. uri. Ze zadnje tekme so bile po številnih izjavah gledalcev mnogo lepše kot marsikatera s kakim vnanjim moštvom, in so pokazale, da ima ta šport pri nas že precej dobrega naraščaja; te tekme bodo pa sigurno še lepše in iz športnega stališča zanimivejše. Zato občinstvu priporočamo, da si ogleda te tekme in to tembolj, ker je vstopnina prav nizka in eventualni prebitek tekem določen za športno izpolnitev naših moči pod vodstvom posebnega trenerja, ki pride že v soboto ali nedeljo iz Prage v Ljubljano.

Ij Nezgod. Lampist drž. železnice v Spodnji Šiški je pri prižiganju svetilk padel 12. t. m. z lestve in si poškodoval desno roko. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico. — 19letnemu delavcu Ivanu Koširju je padel včeraj pri delu v Ljubljanični strugi vagon za prevažanje prsti na levo nogo in mu jo znatno poškodoval. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

Ij Sejem. Na včerajšnji sejem je bilo prignanih 486 glav živine, in sicer 158 volov, 50 krav, 96 konj, 10 telet in 172 prašičev za rejo.

Ij Tečaj za knjigovodstvo v Ljubljani, katerega je priredil tukajšnji zavod za pospeševanje obrti, se zaključi v petek dne 17. t. m. ob 9. uri zvečer v prostorih slovenske trgovske šole.

Ij Obrtno gibanje meseca junija v Ljubljani. Meseca junija t. l. je priglasilo oziroma jim je bilo podeljena koncesija 9 obrtnikom, odglasilo je pa svoj obrt 11 obrtnikov. Priglasili so: Matija Pleško, Hrenova ulica 12, trgovina s kurivom. Matija Urbanc, Zalokarjeva ulica 10, pleskarski obrt. Hinko Hieng, Mestni trg 17, trgovina s antikvitetami. Josipina Grojdek, Cegnarjeva ulica 6, žensko krojaštvo. Leopold Tratnik, Sv. Petra cesta 25, kavarnarski obrt. Matija Miklavc, Pogačarjev trg, točenje in prodaja sodavice. Josip Vajda, Sv. Petra cesta 43, kleparski obrt. Leopold Frank, Florijanska ulica 6, čevljarški obrt, in Nikolaj Novakovič, Sodna ulica 4, gostilničarski in krčmarski obrt. — Obrt pa so odglasili: Ema Globočnik, Poljanski nasip 10, trgovina s cerkvenimi paramenti in kramarskim blagom. Regina Kollmann, Sodna ulica 4, trgovina s manufakturnim blagom in narejeno obleko. Terezija Wessel, Wolfova ulica 1, žensko krojaštvo. Fran Zorec, Martinova cesta 15, trgovina s mešanim blagom. Terezija Velkavrh, Vodnikov trg, prodaja sadja. Luigi Bianchi, Florijanska ulica 20, ubiranje glasovirjev. Ludovik Cilenšek, Sv. Petra cesta 29, pranje in likanje perila. Josip Tribuč, Tržaška cesta 38, izdelovanje umetnega kamenja in cementnih predmetov ter podjetje za betonske naprave. Umrlega Rajmunda nedoletni dediči, Sodna ulica 4, gostilničarski in krčmarski obrt. Karel Anton Kregar, Sv. Petra cesta 25, trgovina z usnjem in čevljarškimi potrebščinami, in Pavla Blažek, Sv. Petra cesta 38, žensko krojaštvo.

Ij Za gostilničarje. Magistrat objavlja sledeči razglas: V zmislu razpisa c. kr. deželne vlade z dne 18. junija 1914, št. 18.285, ponavlja mestni magistrat

kot obrtna oblast svoj razglas z dne 6. septembra 1910, št. 22.262/1910, in naroča na podlagi § 52. obrtnega reda ponovno, da mora imeti vsak obrtnik, ki izvršuje gostilničarski in krčmarski obrt, na podlagi podeljene mu koncesije ali kot zakupnik, bodisi v celem obsegu § 16. obrtnega reda, bodisi samo posamezne pravice tega paragrafa, — cenik jedil in pijač prilepljen na vidnem mestu v vsakem prostoru, v katerem se shajajo gostje, ali pa razpložen po mizah, tako da si ga lahko ogleda vsak gost. Cene same morajo biti določene po kakovosti in količini jedil in pijač. Gostilničarji in hotelirji, ki prenočujejo tujce, morajo v vsaki posamezni sobi označiti ceno sobe oziroma postelje. — Kdor bi se odredbi ne pokoril, zapadel bode kazni v zmislu § 131. obrtnega reda. — Mestni magistrat ljubljanski kot obrtna oblast.

Ij Za osrednjo knjižnico ljubljanskih društev S. K. S. Z. je darovala gospa Hofbauer 15 knjig.

Ij Našel se je zlat damski prstan. Lastnik ga dobi Linhartova ulica št. 4 (trgovina).

Zadnje vesti.

KAJ BO ?

Dunaj. Izjava grofa Tisze (glej 2. članek) ni glede na razmerje med Avstrijo in Srbijo ničesar pojasnila. Demarša v Belgradu se gotovo v zelo odločni obliki napravi, vse drugo je domnevanje. Stališče Rusije je baje še neznan. O sarajevski preiskavi se trdi, da bo trajala še štirinajst dni. Od nedelje naprej je prišlo v Bosni zopet do novih številnih aretacij. Zlasti v tuzlanskem okraju je bilo aretiranih precej oseb, ki so imele stike z zarotniki ali pa so proslavljale umor prestolonaslednikove dvojice. Vsi aretiranci so bili izročeni sarajevskemu deželnemu sodišču. Včeraj je bil aretiran srbski duhovnik Ljubo, ker je na sumu, da je imel korespondenco, ki se nanaša na sarajevski atentat. Oblast je nadškofu Stadlerju svetovala, naj se ne poda v samostan Mladje, ker je srbsko prebivalstvo sklenilo ga ubiti. O vesteh madžarskega časopisja glede zadnjih dogodkov v Belgradu se pa trdi, da je bilo vse od konca do kraja izmišljeno, da se javnost razburi. Splošno se smejejo intervjuom s sinom poslanika Giessla, ki so jih priobčili budimpeštanski listi. Giesslov sin je namreč še majhen otrok.

POLITIČNI POLOŽAJ.

Dunaj. Politični položaj se smatra za miren.

BUKAREŠKI POSLANIK PRI CESARJU.

Dunaj. Cesar je danes sprejel v avdienci avstrijskega poslanika v Bukareštu grofa Czernina.

POIZKUSNA MOBILIZACIJA ANGLEŠKEGA BRODOVJA.

London. Danes se je pričela mesto vsakoletnih vaj poizkusna mobilizacija vsega angleškega vojnega brodogoja, v kolikor se nahaja v evropskih vodah. Poklicanih je pod orožje tudi 15.000 mornariških rezervistov. 493 vojnih ladij bo zbranih te dni v angleških pristaniščih, med njimi 55 velikih vojnih ladij, 4 velike križarke, 20 oklopnih križark, 45 manjših oklopnih križark in 18 torpednih rušilcev. Ostale ladje so večinoma torpedni čolni in druge manjše vojne ladje, med njimi 59 podmorskih čolnov. 120 ladij je zbranih v inozemskih vodah. Vsega skupaj je torej zdaj aktivnih 600 ladij.

KONCENTRACIJA ITALIJANSKEGA BRODOVJA.

Rim. Delna mobilizacija rezervistov letnika 1891. se je izvršila. Zglasilo se je nad 60.000 rezervistov. Italijansko vojno brodogoja je koncentrirano med Livornom in Gaeto v svrhu pomorskih manevrov. Tu kroži vest, da je vse bojno brodogoja odplovalo v otrantsko ožino.

KORESPONDENT »NOVOJE VREMJA« ARETIRAN V PREMISLU.

Premisl. Tu je bil danes aretiran korespondent znanega svetovnega časopisa »Novoje Vremja«, Lev Čerkaski.

ITALIJA NE BO INTERVENIRALA?

Kolin. »Kölnische Zeitung« poroča, da ni res, da bi Italija pripravljala ekspedicijo v Albanijo.

CARNEGIEJEVO POROČILO.

London. Objava Carnegiejeve knjige o strahotah balkanske vojske je napravila globok vtis. Grozovitosti v balkanskih vojskah so bile nepopisne. Najmanj so se pregrešili Bulgari, najbolj pa Grki.

POŽAR.

Pulj. Tu je zgorela 14. t. m. perilnica c. kr. mornarice. Škoda znaša nad 60.000 kron.

IZ ALBANIJE.

Dunaj. Poročila iz Rima, da je Valona že padla, se ne potrjujejo.

Drač. Pretekla noč je minula brez posebnega dogodka. Na višinah Rašbula so opazili rakete, ki so jih vstali spuščali v zrak. Vlada pozivlja prebivalstvo, naj brani mesto do skrajnosti, ako je bodo vstali napadli.

MEDNARODNE ČETE V ALBANIJI.

Pariz. Poročajo, da sta menda Italija in Avstrija predložili velevladnem skupen predlog v zadevi zasedenja Albanije z mednarodnimi četami, ki naj bi zasedle vsa albanska mesta in vse važnejše postojanke. Italija in Avstrija sta namreč mnenja, da je treba končno napraviti red v Albaniji. Mednarodne čete, ki bi naj šteje 40.000 mož, naj bi bile sestavljene iz vojaštva vseh velevladstev.

HUERTA ODSTOPI.

Mehika. Huerta je odstopil, novi predsednik mehikanske vlade republike, bivši zunanji minister Carbahal je bil že zaprisežen.

GENERALNA STAVKA V ŠPANIJI.

Madrid. Socialni demokrati namestavajo napovedati za en dan generalno stavko v znak protesta proti vojaški ekspediciji v Maroku.

»ČUDODELNİK« RASPUTIN.

Peterburg. Vest, da je »čudodelnik« Rasputin, veliki carjev prijatelj, umrl vsled dobljenih ran, se ne potrjuje. Njegovo zdravstveno stanje je celo ugodnejše.

VOHUNSTVO.

Toulon. Tu so zaprli neko Poljaki-njo radi vohunstva.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Dunaj. Pri srečanju državne razredne loterije je zadela 90.000 K št. 53.372, 45.000 K št. 2336, 30.000 K št. 18.655, 10.000 K št. 33.959, 8000 K št. 130, po 5000 K šteč. 13.885, 46.828, 153.318.

Učiteljska vesti.

— Iz Črnoljca. V soboto se je tu vršila uradna učiteljska konferenca za črnoljski okraj. Vse učiteljstvo se je udeležilo tudi nalašč v ta namen določene sv. maše in je s tem pokazalo, da hoče vzgojevati mladino po versko-nravnih načelih. Ob 9. uri se je pričela konferenca, ki je trajala do pol 12. ure. Uvodoma se je nadzornik Štrukelj spominjal v kratkem nagovoru zločina v Sarajevu, nato je predlagal sledečo vdanostno izjavo: »Učiteljstvo črnoljskega okraja zbrano na svoji uradni konferenci ogorčeno nad strašnim nečloveškim dejanjem, katerega žrtvi sta postali prejasni nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova soproga vojvodinja Hohenburg, prosi, da pride izraz najgloblje žalosti in največjega sočustvovanja ob pregrozni nesreči, kakor tudi izraz svete obljube neomejene zvestobe in vdanosti, s katero smo mi učitelji črnoljskega okraja vdani prevzvišeni osebi vladarja, vsej cesarski hiši in habsburški monarhiji, pred prestol Njegovega Veličanstva.« Izjava je bila manifestativno sprejeta ter izročena navzočemu vladnemu zastopniku dr. Ogrinu, da jo predloži na najvišje mesto, kar je radevolje obljubil in pozval učiteljstvo, da zaori na čast vladarju trikratni »Živio«, čemur se je učiteljstvo odločno in z navdušenjem odzvalo. Po formalnostih je prišel s predavanjem nadzornik sam, ki ga je učiteljstvo pozorno poslušalo. Po referatu je še dajal razne nasvete za šol. uradovanje, nakar so sledili drugi referati, ki so bili prav zanimivi. Splošna želja je bila, da bi se nakak način izdali v mali brošurici. Med vso konferenco je vladala prav lepa disciplina in izvršila se je konferenca v splošno zadovoljnost nadzornika in učiteljstva. Omenim še, da se je nadzornik ob zaključku konference spomnil vladarja, pozival je učiteljstvo, da naj se zadnje zemljepisne in zgodovinske ure uporabljajo le v to, da budi v učencih ljubezen do dinastije in monarhije, nakar se je učiteljstvo odzvalo v čast vladarju s trikratnimi »Slava«! Tovariša Šetina in Bartel sta pa preden smo se razšli povzela besedo ter se nadzorniku Štruklju iskreno zahvalila za njegovo tehtno vodstvo konference, za podane nasvete in navodila ter izražala željo: na mnoga leta!

Književnost.

Narodne igre je začela izdajati »Slovenska Straža« v Ljubljani. Prvi

zvezek je ravno izšel in obsega: »Vmeščenje Valuka« za gorotanskega kneza in vojvodo pri Gospe Sveti na Koroškem okoli l. 620. po Kr. rojstvu s staroslovenskim poganskim obrednim praznikom, in »Stempihar«, zgodovinski igrokaz v treh dejanjih. Vprizori-tev obeh iger je dovoljena, ako se kupi prvega zvezka saj 12 izvodov. Naročaje prvi zvezek »Narodnih iger«, pripravite se za jesensko sezono na naših odrih. Prvi zvezek velja samo 80 v, po pošti 10 v več in se dobi samo pri »Slovenski Straži« v Ljubljani.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 16. julija 1914.

Pšenica za oktober 1914	13-03
Pšenica za april 1915	13-13
Rž za oktober	9-42
Oves za oktober	7-78
Koruza za julij 1914	7-32
Koruza za avgust 1914	7-42
Koruza za maj 1915	7-13

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je naš ljubljani

Lojze

danes, dne 16. julija ob 3/4 na 1. uro popoldne, v 22. letu starosti, previden s sv. zakramenti mirno preminul.

Pogreb nepozabnega rajnega bo v petek dne 17. t. m. ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. 2323

Ljubljana, 16. julija 1914.

Zalujoča rodbina Hrast.

Brez drugega naznanila.

Učenec

2325

iz dobre hiše s primerno šolsko izobrazbo se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom Ivan Majaron v Borovnici.

Kuharica

srednje starosti z dobrim spričevalom išče službe. Vajena je tudi drugega gospodinjkega dela. Nastopi lahko takoj, najrajši v kako župnišče. Naslov pove uprava pod št. 2327.

Sprejemem takoj dva zanesljiva

ključavničarska pomočnika

Franc Smajdek, ključavničar, Jesenice, Gorenjsko. 2322

Izborna kuharica

z lepimi spričevali išče službo pri fini slovenski družini. Najraje na Bled. Plača se naj naznani. M. P. Dunaj XVIII., Gersthofstr. 150.

Objava.

Dne 3. septembra 1914 ob 10. uri popoldne se vrši pri upravni komisiji pri kadru c. kr. domobran. pešpolka št. 27 v Ljubljani

dobavna obravnava

glede dobave

sena, stelje in posteljne slame kakor tudi kuriva

domobranske čete (zavode) postaje Ljubljana za dobo od 1. nov. 1914 do 31. okt. 1915. Pojasnila se morejo dobiti pri imenovani upravni komisiji. 2320

Dr. Démeter Bleiweis-Trsteniški

ne ordinira od 22. julija do 10. avgusta t. l.

Pristopa te k „Jugoslovanski Strokovni Zvezi“!

Šolska izvestija.

p Srednje šole v Pulju. Nemška c. kr. državna gimnazija je končala svoje šolsko leto. Na tem nemškem zavodu je bilo preteklo leto 184 učencev in učenk, med temi 5 privatistov in 13 hospitantinj. Po narodnosti so razdeljeni učenci te nemške gimnazije tako-le: 87 Nemcev, 45 Lahov, 33 Hrvatov, 15 Slovencev, 3 Čehi in 1 Oger. Torej je bilo na nemškem zavodu 87 Nemcev in 97 učencev drugih narodnosti. Med temi zadnjimi je 51 Slovanov. K tem 51 slovanim gimnazijcem moramo še prišteti 20 hrvaških učencev pripravljalnega razreda. Na nemški gimnaziji je bilo torej leta 1913/14 — 71 Slovanov in 87 Nemcev. Če vpoštevamo, da šteje Pulj 60.000 prebivalcev, potem je število dijakov 184 naravnost malenkostno v primeri z gimnazijami v drugih mestih z mnogo manjšim številom prebivalstva. Ta državni zavod bi dobil preko noči drugačno lice, ko bi se ustanovile hrvatske paralele. Z upeljavo hrvatskih paralel bi potem tudi pripravljalni razred odpadel, kjer morajo izgubiti hrvatski učenci po eno ali dve leti, preden se priučijo nemščini in zaostanejo na ta način za svojimi nemškimi protežiranci za dve leti nazaj za celo življenje. Na hrvatski strani bo treba resno misliti na remediuro. Na tej nemški gimnaziji je delalo letos zrelostni izpit devet kandidatov. Na italijanski realni gimnaziji je bilo v preteklem šolskem letu 230 učencev, med temi so bili 4 Hrvatje.

p **Maturo na c. kr. nemški gimnaziji v Gorici** so doslej naredili sledeči Slovenci: Berginec Franc, Brezigar Albin, Brumen Albert, Dominik Leopold (z odliko), Čebikli Andrej, Bizjak Ivan, Gregorčič Ivan, Jakončič Franc, Jakelj Venceslav, Krapež Rastko, Bratuž Jožko (z odliko), Kandus Franc, Hrobat Hieronim, Matelič Anton (z odl.), Milost Ivan, Macarol Franc (z odl.), Pertot Filip, Sekula Ivan, Štiligoy Jožef (z odl.), Stanič Stanko, Trošt Jožko, Lapanje Rajko (z odl.), Kolar Fran, Jenko Vojteh. V ponedeljek se matura nadaljuje. Doslej ni padel noben kandidat, odstopila sta dva.

k Celovec. Na celovski gimnaziji, ki je imela v preteklem letu 573 učencev, je bilo v šolskem letu 1913/14 11 humanističnih razredov in 6 realnih razredov. Izmed učencev je bilo 90 Slovencev, ki so vsi obiskovali humanistično gimnazijo. Odlično sposobnih je bilo 105, sposobnih 369, splošno sposobnih 27, ne-sposobnih 51, ponavljalne izpite ima 19 učencev, brez klasifikacije sta 2. V osmem razredu je bilo 6 Slovencev, ki so vsi napravili maturo z dobrim uspehom, dva z odliko (razprto tiskana): Kapp Jožef, Krajnc Janko, Kuhar Lojze, Mikl Janez, Mikosch Martin in Supanc Cvetko. Podporno društvo na gimnaziji ima 47.328 kron 54 vin. premoženja.

Priporočljiva knjižica.

Ij **Bosenski odbor v Ljubljani** nameni da izide ta teden v »Katoliški tiskarni« knjižica: Peterček, apokalipsa, obhajila, ki je najbolj primerno za šolsko mladino in ljubko čtivo za naše privobhajanke. Knjižica vsebuje resnično povest. Spisal jo je na Francoskem Bessières S. J. Prestavljena je že v češki, hrvaški, nemški in ogrski jezik. Za njeno kakovost govori dejstvo, da se je v prvem tednu razprodalo 3000 hrvaških in v prvih 14 dneh 12.000 nemških izvodov. Gotovo se bo tudi priljubila slovenskim vzgojiteljem in naši mladini. Komad stane 20 vinarjev. Naroča se izključno pod naslovom Bosenski odbor, Ljubljana, Alojzisce.

SOLNČNO ZDRAVILIŠČE
Bled, Kranjsko. Zdravilo in dietetično zdravljenje, svetlobne in solne kopeli, lega krasna. Izborni zdravilni učinki. Maj — oktober. Prospekti zastoj in franko. 1914

Rikli

Slov. Straža' potrebuje pomoči!

Kurzne cene

dne 15. julija 1914.

	K	h
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	80	20
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan.—jul.)	80	20
4 1/2% avstr. velj. papir. renta (febr.—avg.)	83	35
4 1/2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	83	30
4% avstr. zlata renta, davk. prosta	100	20
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	80	70
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	80	60
4% ogr. renta v zlatu	95	50
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910.	78	05
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913.	87	15

Druge javne zadolžnice.

4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	90	75
4 1/2% kranjsko dežel. melior. pos. iz l. 1911.	95	—
4 1/2% kranjske deželne banke	95	—
4% bosansko deželno posojilo	78	75
4% obveznice Rudolfa, železnice	84	40
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolnj. železnice	84	60

Srečke.

4% drž. srečke iz l. 1860, po 500 gld. a. v.	1670	—
4% drž. srečke iz l. 1860, po 100 gld. a. v.	425	—
Državne srečke iz l. 1864, po 100 gld. a. v.	680	—
Državne srečke iz l. 1864, po 50 gld. a. v.	330	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870, po 100 gld.	271	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	280	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	237	—
Baziljanske budimp. iz l. 1886, po 5 gld.	23	50
Ljubljanske srečke po 20 gld.	55	50
Rudeči križ avstr. iz l. 1882, po 10 gld.	46	—
Rudeči križ ogr. iz l. 1882, po 5 gld.	25	50
Rudeči križ ital. iz l. 1885, po 25 lir	45	—
Josziv-srečke iz l. 1888.	16	—
Turške srečke	204	50
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	25	—

Akcije.

Avstr. kreditni zavod	583	—
Avstro-ogrška banka	1948	—
Anglo-avstrijska banka	321	75
Dunajsko bančno društvo	434	50
Jadranska banka	416	—
Ljubljanska kreditna banka	396	—
Union banka	551	50
Zivnostenska banka	264	50
Avstrijski Lloyd	516	—
Državna železnica	653	—
Južna železnica	73	80
Alpine	731	50
Skoda	604	50

Valute.

20 frankov	19	21
20 mark	23	59
Sterling	24	10
Rubelj	251	25

Vsa tozadevna poasnila se dōbe tudi v podružnici c. kr. priv. avst. r. kred. t. zavoda v Ljubljani.

Steckenpferd-illijino mlečno mlo

Bergmann & Co., Tešin ob Labi
je slajkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan poljvalnice. Dobi se povsod a 80 vin. 714

VINO je zelo poceni, ker je še mnogo starega in se bliža novo. Kdor ga želi naročiti, naj se obrne na 2103 Anjo Maljavac, Roč-Istra.

Proda se nekaj dobro ohranjenega

pohištva

in eno moško kolo

v Spodnji Siški, Knezova ulica 225, II. nadstropje. 2315

Christofov učni zavod

vpisuje ves julij vsak dan od 12. do 3. ure popoldne v Sodni ulici št. 1, I. nadstropje, desno. 2173

Ob priliki poletnih dopustov Vam priporočamo temeljito

snaženje

Vašega pisalnega stroja, — Prvovrstna popravilnica pisalnih strojev 2277 The Oliver Trading Office, Ljubljana.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
štitilj sved-
stvo
Seydlin
Izdovatelj
O. Seydlin
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEPP. DR. FR. DERGANČ

Za odvetnike! Redka prilika!

Dva Underwood pisalna stroja, eden skoro nov, se ceno prodata. Šifra „R 100“ uprava „Slovenca“. 2276

Kavarna J. Zalaznik
priporoča vsem Ljubljancem in gostom z dežele
najboljši zajtrk
kakor priznana dobro belo kavo, čokolado, kakao, čaj, fine likerje in najtinejše pecivo. 3319

V najem se vzame v mestu ali v kakem prometnem kraju na deželi

trgovina z mešanim blagom ali lokal za isto

za takoj ali za pozneje. Imetniki

omenjenega, naj blagovolijo poslati

ponudbe, oziroma naslove pod

„Triglav 500“ na upravo tega lista.

Poziv na p. t. duhovščino!

Morsko kopališče Gradež

pri Ogleju.

Kakor prejšnja leta je biša duhovniškega podpornega društva »Plo Sovvegno« na razpolago tudi letos meseca junija, julija in avgusta odpočitka in razvedrila potrebnim duhovnikom. Cena za hrano in postrežbo je zelo zmerna. — Pojasnila daje predsedništvo »Plo Sovvegno« v Gorici (Corte S. Ilario 7.) 1870

Iščeta se: priden in trezen

mesarski pomočnik vajenec.

Nastopiti je takoj. Plača po dogovoru. Štefan HRIB, mesar in posestnik, Vipava. 2309

Sprejme se takoj oženjeni

strojnik - elektromonter

v starosti do 50 let. Pismene ponudbe naj se pošljejo na upravnništvo Slovenca pod št. 2318.

1. vrsta K 5-50
2. vrsta K 6-50

Nikaka prevara!

Ne zamenjavajte z enakimi ponudbami!

Med bralce tega lista razdelimo 30.000 parov prazničnih in delavnih elegantnih čevljev na zadrgo iz najboljšega trpežnega usnja z dobro podkovanimi podplatmi, kakor kaže slika, za dober glas naše trgovice. Plača se samo delo t. j. K 5-50 za 1. vrsto moških ali ženskih čevljev. 2. vrsta moških ali ženskih čevljev na zadrgo za nedelje in praznike z vijajimi petami par sa K 6-50. Poslujemo vsakemu po želji. Zamenja dovoljena, torej nikak riziko! Po povzetju pošlje pri c. kr. trgovskem sodišču protokolirana razpisi-
ljalnica čevljev

Franc Humann, Dunaj II., Aloisgasse 3/10 R.

Vaše priporočilo nam prinese korist. Tisotne priznanih pisem. Krščanska svetovna trdnja. 1896

Kdor
kdor
kdor
kdor
ta

želi svojo sedanjo negotovo in slabo plačano službo zamenjati z boljšo, išče dobrega in lahkega postranskega za-
služka,
uživa ugled in zaupanje pri svojih prijateljih in znancih,
se ne plaši pred akvizicijskim poslom, če se um dobro izplača,
naj nemudoma sporoči svoj naslov pod:
„Poštni predal 47“, Ljubljana. 1875

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 4 velikih sob, predsobe, poselske sobe, kopalnice in z drugimi pritlikinami na solnčni legi in lepim razgledom se radi preselivite da z avgustovim ali novembrovim terminom v najem. Naslov se polzve v upravnistvu tega lista pod št. 2258.

KINTA
K.C.L.
so splošno priljubljeni
ker so nedosežni v teku
in trpežnosti.
Blagovolite si jih
ogledati ali zahtevajte cenik.

Karel Čamernik & Ko.

špecialna trgovina s kolesi, avtomobili, motorji in posameznimi deli.

Mehanična delavnica in garaža

Ljubljana

Dunajska cesta št. 9-12.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o. LJUBLJANA NA BREGU.

Cene za gospode	K 14—	17—	20—
„ „ dame	12—	15—	18—
„ „ dečke ^{36/39}	10—	12—	
„ „ otroke	K 5—	6—	7—
	8—		

Specialna vrsta za moške in ženske samo K 10—

Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejše vrste od kron 1'50 naprej.